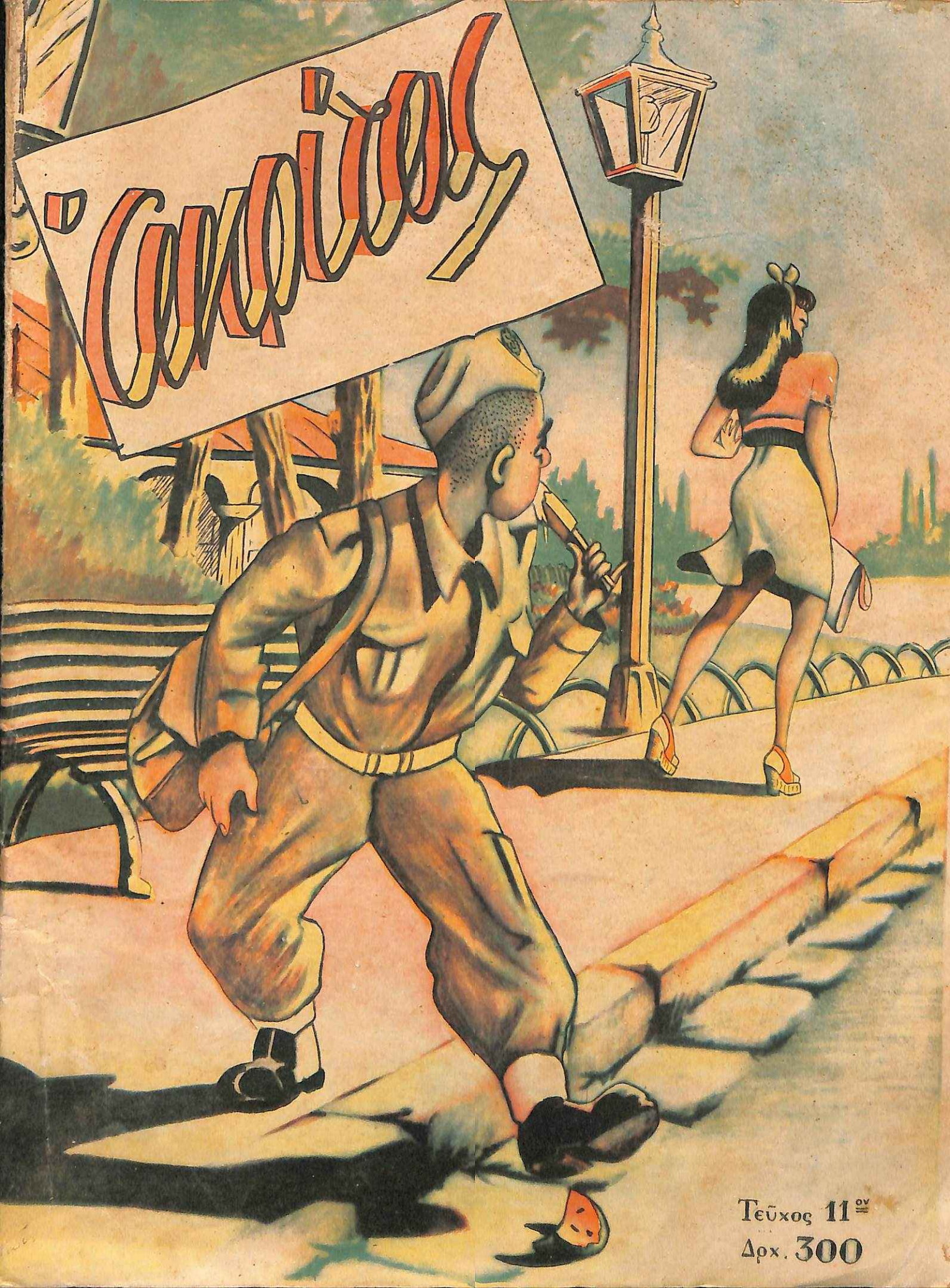

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ

ΜΙΑ ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΗ ΔΙΑΤΑΓΗ

Ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων τοῦ ὁ νέος Διοικητὴς τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ Ἀντιστρατήγος κ. Βεντήρης, ἐξέδωκε πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἀξιωματικούς, ὑπαξιωματικούς καὶ στρατιώτας τὴν κάτωθι ἐμπνευσμένην ἡμερησίαν διαταγὴν :

Ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται,

Ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς μαζὶ μὲ τὴν Πατρίδα ὁλόκληρον, ἀνεγείρεται ἀπὸ τὰ δαφνοστεφῆ ἐρείπια τοῦ ἐνδοξοτέρου τῶν ὀλέθρων.

Τάγματα, Ταξιαρχίαι, Μεραρχίαι, Σώματα σχηματίζονται πάλιν βαθμιαίως γύρω ἀπὸ τὰς σημαίας ποὺ ἐκαλύφθησαν χθὲς ἀπὸ τὴν αἶγλην τῆς Ἀλβανίας, τῆς Ἀφρικῆς, τοῦ Αἰγαίου, τῆς Ἰταλίας, τῆς ἀντιστάσεως εἰς τὸ ἐσωτερικόν.

Ἡ ὥρα εἶνε ἱστορική.

Δὲν γνωρίζομεν ποίας ἀποστολὰς ἐπιφυλάσσει τὸ μέλλον εἰς τὸ ἀνασυγκροτούμενον στρατεῦμα. Ὅφειλομεν ὅμως νὰ εἴμεθα ἐτοιμοὶ, ἡθικῶς, πνευματικῶς, ὕλκῳς δι' οἰασδήποτε περιστάσεις.

Εἰς τὸ Γ' Σῶμα, καλύπτον τὰς πολυφιλήτους βορείας ἐπαρχίας, προμαχῶνας καὶ τροφούς τῆς Πατρίδας, ποτισμένους μὲ κρουνούς εὐγενοῦς αἵματος, ἐμπίπτει τὸ τραχύτερον καθήκον καθὼς ἀνήκει καὶ ἡ ὑψηλότερα τιμή.

Φρουροὶ τῶν συνόρων, ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ ὅρου τῆς Μακεδονίας μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἑβρου, ἐρείσματα τῆς ἀσφαλείας καὶ τάξεως, ἐμψυχῶνται τῶν ὑπερόχων αὐτῶν πληθυσμῶν ποὺ γονιμοποιοῦν μὲ τὸν μόχθον τῶν πεδιάδας καὶ βουνά, ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα ὑπερήφανοι διὰ τὸ ἔργον μας καὶ νὰ πιστεύωμεν εἰς αὐτὸ μὲ ἐνθὺν φανατισμόν.

Ἡ Ἑλλὰς δὲν διαθέτει εἰς κανένα κεφάλαιον τῆς στατιστικῆς τὴν ποσότητα. Ἐδείξεν ὅμως πάντοτε, καὶ χθὲς, ὅτι εἶνε ἱκανὴ νὰ παρουσιάσῃ ποιότητα ἀπαράμιλλον. Τὸ ἔδειξεν ἰδιαιτέρως εἰς τὸ στρατιωτικὸν πεδίον. Δὲν ἔχει ἐπομένως τίποτε τὸ παράλογον ἢ φιλοδοξία ὅπως ὁ ἑλλη-

νικὸς στρατὸς ὑψωθῇ εἰς τὸ πρόσωπον καὶ ἐντὸς αὐτοῦ τὸ Γ' Σῶμα εἰς ὑπόδειγμα. Ὅρον τούτου ἀποτελεῖ ἡ ἀνένδοτος ἐργασία, ἡ ἐντασις τῶν προσπαθειῶν, ἡ ἀκρίβεια, ἡ σιδηρὰ πειθαρχία. Ζητῶ παρὰ πάντων τὰς ιδιότητας αὐτὰς ὡς προϋπόθεσιν στοιχειῶδη, ὡς βασικὰ καθήκοντα πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὸν στρατόν. Ἀπαιτῶ ἰδιαιτέρως ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς, εἰς περίοδον μεταβατικὴν τῆς στρατιωτικῆς τέχνης ὡς αὕτῃ τὴν ὁποῖαν διανύομεν, προσφέρουσιν καθημερινῶς νέα στοιχεῖα καὶ δεδομένα, νὰ κρατοῦν τὴν σκέψιν των ἀκοίμητον καὶ ἀξίαν εἰς τὴν ἐρευναν καὶ τὴν παρακολούθησιν, ἐνθουμούμενοι ὅτι τὸ πνεῦμα εἶναι καὶ εἰς τὸν πόλεμον ἡ μεγαλυτέρα δύναμις.

Ἀναλαμβάνων τὴν Διοίκησιν τοῦ Γ' Σώματος πρέπει νὰ εἰδοποιήσω ὅτι εἰς τὰς τάξεις του δὲν πρόκειται νὰ ἔχη θέσιν καμμία παραμέλησις, καμμία καθυστέρησις, καμμία χαλάρωσις.

Τὸ σύνθημα εἶνε : Ἐντασις καὶ ὑπερέντασις.

Ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται,

Ἐστὲ ὑπερήφανοι διὰ τὴν ἀποστολήν σας. Πιστεύετε εἰς αὐτὴν μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς σας.

Κρατεῖτε τὰ ξίφη καὶ τὰς λόγχας καλῶς τροχισμένους καὶ αἰχμηράς. Διὰ νὰ ἡμποροῦν κάποια ἡμέραν, ἂν αἱ περιστάσεις τὸ καλέσουν, νὰ γεμίσουν μὲ δοξαράς τὴν Εὐρώπην, καθὼς χθὲς ἀνέδωσαν τὴν μεγαλυτέραν λάμψιν τοῦ παγκοσμίου πολέμου.

Κρατεῖτε τοὺς στοίχους ἀρραγεῖς γύρω ἀπὸ τὰ πολύδοξα ῥάκη τῶν σημαιῶν.

Ὁρῶντες διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ἀντιστράτηγος Κ. ΒΕΝΤΗΡΗΣ

„ΑΚΡΙΤΑΣ”

ΕΘΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΤΟ ΜΗΝΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ : ΓΙΑΝΝΗΣ ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ

ΤΕΥΧΟΣ 5 (11) — ΙΟΥΝΙΟΣ 1946

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΛΕΩΦ. ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 16

ΑΘΗΝΑΙ

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ : 20.805

ΑΠΟ ΤΗ ΣΚΟΠΙΑ ΤΟΥ „ΑΚΡΙΤΑ”

Ἡ ἀπόφασις τῶν τεσσάρων ὑπουργῶν, γιὰ τὴν ἀπόδοσιν τῶν Δωδεκανήσων στὴν Ἑλλάδα, γεμίζει χαρὰ καὶ ἑλληνικὴ ψυχὴ. Εἶναι τὸ πρῶτο βῆμα γιὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐθνικῶν μας διεκδικήσεων. Ἡ συνεισφορά τῆς χώρας στὸ συμβατικὸν ἀγῶνα, ἦταν πολὺ μεγάλη. Γι' αὐτὸ βλέπουμε τώρα τὴν ἀπόδοσιν τῶν Δωδεκανήσων σὰ μιὰ ἡθικὴ δικαίωση τόσων θυσιῶν καὶ ἀγῶνων καὶ σὰν τὴν ἐντυχιωμένην ἀρχή, ποὺ θὰ δλοκληρώσει ὅλους τοὺς πόθους τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἡ Ἀθήνα μας φιλοξένησε, μὲ τίς τιμὰς ποὺ τοῦ ἀξίζαν, τὸν πιὸ μεγάλο πολεμάρχο τῆς Νίκης. Τὸ Στρατηγὸ Μοντγκόμερυ. Τὸ Ἑλληνικὸ ἔθνος σύσσωμο εὐχήθηκε τὸ «καλωσόρισες» στὸν μεγάλο Στρατιώτη τῆς Ἀγγλίας, καὶ τὸ εὐχήθηκε ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιάς του. Ὁ Στρατηγὸς τῆς Νίκης δὲν εἶναι μονάχα μιὰ δόξα τῆς Αὐτοκρατορίας, εἶναι ἀκόμα γιὰ μᾶς ὁ τιμημένος συστρατιώτης τοῦ Ἑλληνικοῦ φαντάρου, ποὺ μαζὺ του μοιράστηκε τὸ σῆμα τῆς ἐκστρατείας καὶ τίς πικρὰς δάφνες τῆς. Ἡ παρουσία τοῦ Νικητοῦ στὴν Ἑλληνικὴ πρωτεύουσα, ἔγινε τίς μέρες ποὺ οἱ ἔχθροί μας χίλια δεινὰ βυσοδομοῦν ἐναντίον τῆς πατρίδος μας ἀπ' ἔξω καὶ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ σύνορα. Καὶ ἔχει κάποια σημασία αὕτη ἡ τόσον ἐπίκαιρη παρουσία, σημασία ποὺ—τὸ ξεύρομε—δὲν πρόκειται νὰ τὴν παραβλέψῃ κανένας ἀπὸ κείνους ποὺ κάνουν τοὺς λογαριασμούς των χωρὶς τὸν ξενοδόχο.

Ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Ἰταλίας κ. Ντε Γκάσπρι, μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς διπλωματικῆς ἐπαφῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας, ἔκαμε δηλώσεις, σὲς ὁποῖες, μεταξὺ ἄλλων, τονίζει ὅτι ἡ ἐπαφὴ αὕτη «σημειώνει τὸ τέλος μιᾶς θλιβερᾶς περιόδου εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο λαῶν καὶ ἀνοίγει νέαν φάσιν», διὰ τὴν ὁποῖαν εὐχονται οἱ Ἰταλοὶ νὰ εἶναι γόνιμος. Εἶπεν ἀκόμη ὁ κ. Ντε Γκάσπρι ὅτι ἡ νέα Ἰταλία «ἔσχευε ἤδη τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀπαρνηθῇ τὴν ἐπιθετικὴν φασιστικὴν πολιτικὴν ἐναντί τῆς Ἑλλάδος» καὶ ἐξέφρασε τὴν πεποίθησίν του ὅτι «θὰ ἀναβιώσῃ ἡ παλαιὰ Ἑλληνο-Ἰταλικὴ φιλία, ἡ ὁποία μέχρι χθὲς ἀπετέλει ἐνδοξον παράδοσιν τῶν δύο λαῶν». Βέβαια εἶναι ὅλα αὐτὰ καλὰ καὶ ἐνθαρρυντικά. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς

ὅμως περιμένει νὰ δεῖ τί θὰ γίνῃ στὴν πράξιν. Δηλαδή, νὰ ἐξηγουμένα : Ἡ συμπάθεια τοῦ Ἰταλικοῦ ἔθνους ἐναντί τῶν ὀδυνηρῶν περιπετειῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, περιπετειῶν ποὺ τίς εὐθύνες ἔχει ἡ Ἰταλία, δὲν θὰ μείνῃ μόνον μιὰ ὡραία ἐκφραση, συνειθισμένη μεταξὺ διπλωματῶν. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θέλει νὰ δεῖ τὴν προθυμίαν αὐτὴν τῆς Ἰταλίας νὰ ἐκφράζεται κατὰ τρόπον οὐσιαστικόν. Θέλει νὰ δεῖ τὴν Ἰταλίαν νὰ ἐπανορθῶναι ἑστῶ κι' ἓνα μέρος τῶν καταστροφῶν, ποὺ προεκάλεσεν ἡ ἀδικία καὶ βάνουση ἐπίθεσίν τῆς ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος. Θέλει νὰ δεῖ μιὰ πραγματικὴ μετάνοια. Καὶ τότε νὰ εἶναι βέβαιη ἡ Ἰταλία, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θὰ δώσει τὸ χέρι στὸν πρῶτον ἐχθρόν του. Ἐπαναλαμβάνομεν ὅμως : Ἡ Ἰταλία πρέπει νὰ δείξῃ καὶ ἔμπρακτα ὅτι μετανοεῖ.

Ὁ στρατὸς μας, ποὺ τόσο γοργὰ ἀναδιοργανώνεται, ἀρχίσε νὰ παραλαμβάνει τὸ καινούργιο του βαρὺ κι' ἐλαφρὸ ὅπλισμό ἀπ' τοὺς Βρεττανικοὺς συμμάχους μας. Μὲ καμάρι οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ὀπλίτες βλέπουν στὰ χέρια τὰ καινούργια ὅπλα, στὰ ὁποῖα τώρα γυμνάζονται ἐντατικά. Εἴμαστε βέβαιοι ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ὀπλίτες θὰ φανοῦνε ἀντάξιοι τῆς ἀναδιοργανώσεως αὐτῆς τοῦ στρατοῦ μας, ὅπως ἀντάξιοι φάνηκαν ὡς τὰ τώρα σὲ κάθε τι ποὺ τοὺς ζήτησε ἡ Πατρίδα μας.

Στὸ συνέδριο τῶν νικητῶν κρατῶν γίνονται συζητήσεις γιὰ τίς ἐθνικὰς διεκδικήσεις τῆς Ἑλλάδος. Ἡ χώρα μας, ποὺ τόσα προσέφερε στὸ συμβατικὸν ἀγῶνα, θέλει πειὰ νὰ δεῖ τοὺς πόθους τῆς νὰ πραγματοποιῶνται. Ὁ κ. Πρωθυπουργός, στὶς προγραμματικὰς του δηλώσεις, περιέλαβε μὲ λακωνικὴ συντομία, ὅλες τίς δικαίους ἀξιώσεις μας. Νὰ ὁλόκληρο τὸ κείμενο τῆς σεμνῆς δήλωσής :

«Ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἶναι πολὺ ἀπλή.

»Ζητεῖ τὴν ἀπόδοσιν εἰς τὴν πατρίδα τῶν ἑλληνικῶν ἐπαρχιῶν τῆς Β. Ἡπείρου καὶ τῶν Δωδεκανήσων, ἐπὶ τῶν ὁποίων οἱ ἑλληνικοὶ τίτλοι κατ' ἐπανάληψιν ἀνεγνωρίσθησαν διεθνῶς.

»Ζητεῖ τὴν πρὸς Βουλγαρίαν διαρρῦθμιν τῶν συνόρων, ἡ ὁποία θὰ ἐπιτρέψῃ αἰσθητὰ ἀσφαλείας εἰς τὰς ἀνατολικὰς περιφερείας τῆς ἐπικρατείας, αἱ ὁποῖαι τρὶς ἐντὸς τριακονταετίας ὑπέστησαν τὴν φρικώδη ἐισβολὴν τῶν Βουλγάρων.

»Ζητεῖ ἀκόμη τὴν διασφάλισιν τῶν ἐπανορθώσεων καὶ τῶν οἰκονομικῶν ἐκείνων προϋποθέσεων, τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν δυνατότητα τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς Χώρας, θέλουσα νὰ ἐλπίσῃ ὅτι ἡ Ἑλλὰς θὰ τύχῃ τῆς εἰδικῆς ἐκείνης μεταχειρίσεως τῆς ὀφειλομένης εἰς τοὺς εἰδικούς τίτλους τῆς καὶ τὰς αἱματηρὰς θυσιᾶς τῆς κατὰ τὸν πόλεμον.

»Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς μεγαλονήσου Κύπρου, οὐδεμία ἐπιτρέπεται νὰ γίνῃται σύγκυσις. Πρόκειται περὶ θέματος, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν Μεγάλην μας φιλὴν Μ. Βρετανίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα, τοῦ ὁποίου ὅθεν ἡ περιπόθητος διὰ τὸ ἔθνος διευθέτησις ἀφορᾷ μόνον ἡμᾶς τοὺς δύο...»

Πέρνοντας θάρρος ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῆς Ἰταλίας, ἡ Βουλγαρία, ἀγωνίζεται νὰ χαρακτηρισθῇ κι' αὕτη ὡς συνεμπόλεμος τῶν νικητῶν κατὰ τοῦ ἁξίονος. Στὸ τέλος θὰ ἀποδειχθῇ πῶς οἱ μόνοι σύμμαχοι τοῦ Χίτλερ στάθηκαν οἱ Ἕλληνες, μὲ ἐπικεφαλὴς τὸν φασίστα βασιλέα τῶν Γεωργίων τὸν Β'.

ΓΙΑΤΙ ΖΗΤΟΥΜΕ «ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΑΔΑ»

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

Ἡ Ἑλλάς εἶναι κυρίως χώρα γεωργικὴ, καίτοι πλέον τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἐδάφους της εἶναι ἄγονον. Ἐκ τοῦ ὑπολοίπου, περί τὰ 18 1/2 % καλλιεργοῦνται, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἀποτελεῖται ἀπὸ δάση καὶ βοσκάς. Ἐκ τῆς καλλιεργουμένης ἐκτάσεως, περίπου 3 % εἶναι κατελλημένη ἀπὸ ἀμπέλων καὶ καλλιεργεῖς ἐλαιῶν καὶ φρούτων, ἀπομένουν δὲ 15 % δι' ὅλα τὰ ἄλλα προϊόντα. Αἱ ἄλλαι Βαλκανικαὶ καὶ χῶραι ἔχουν 30—60 % καλλιεργουμένης ἐκτάσεως καὶ ἐξάγουν σιτηρὰ καὶ κτήνη. Ἡ Ἑλλάς πάντοτε εἰσάγει ἀμφοτέρωθεν τὰ εἶδη ταῦτα. Ἡ Ἑλλάς δὲν παράγει ἀνθρακὰ καὶ πετρέλαιον, ἀν καὶ ὑπάρχει ὀλίγος λιγνίτης. Καίτοι εἶναι κυρίως γεωργικὴ χώρα, σημαντικὴ βιομηχανικὴ ἐξέλιξις ἐσημειώθη κατὰ τὰ τελευταῖα προπολεμικὰ ἔτη, τῶν κυριωτέρων βιομηχανιῶν ἀποτελουμένων ἐξ ἐργοστασίων ὑφαντουργίας, μεταλλουργίας, παρασκευῆς ψαριῶν καὶ κατέργασις καπνοῦ. . .

Αὐτὰ γράφει γιὰ τὴν κατάστασιν τὴν Ἑλλάδι ἡ μελέτη «The Balkans, Tog ther wity hungry» (Τὰ Βαλκάνια καὶ ἡ πείνα, πού ἐξέδωκε σὸ Λονδίνο τὸ 1945 τὸ «Royal Institute of International Affairs». (Βασιλικὸν Ἰνστιτούτον Διεθνῶν προβλημάτων).—Εἶναι μὴ σαφὴς καὶ ἀτικειμενικὴ εἰκὼν ἡς πραγματικῆς Ἑλληνικῆς καταστάσεως, πού συμπληρώνει θαυμασίᾳ τὴν σχετικὴν μετὰ τὴν Ἑλλάδα ἐκθεσὴ τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν, πού ἔγραφε τὸ 1933:

«...Ὡς γεωργικὴ χώρα ἡ Ἑλλάς ἔχει ὀλιγοτέραν παραγωγικὴν γῆν ἀπὸ οἰανδήποτε ἄλλην εὐρωπαϊκὴν χώραν καὶ τὸ ἀναλογον εἰς ἑκάστον κάτοικον εἰσόδημα οἷον καὶ ἄλλων τροφίμων παραγομένων εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶναι εἰς ἀναλογίαν πολὺ χαμηλότερον ἀπὸ ἐκεῖνο οἰανδήποτε ἄλλης χώρας. Ἡ κατὰ μέσον ὅρον καλλιεργουμένη ἐκτασις κατὰ κεφαλὴν, εἶναι πολὺ μικρὴ. Αὐτὴ ἡ κυρία ἀδυναμία τῆς ἑλληνικῆς γεωργίας, ἀποτελεῖται τῆς φτώχειας τοῦ ἐδάφους, ἔχειοτέρου ἀπὸ τὴν ταχείαν αὐθιγὴν τοῦ πληθυσμοῦ κατὰ τὸ 1/5 τοῦ συνολικοῦ τοιοῦτου, μετὰ τὴν ἀφίξιν τῶν προσφύγων καὶ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν πληθυσμῶν... Ἡ γεωργικὴ παραγωγή τῆς Ἑλλάδος οὐδέποτε θ' ἀποβῇ σημαντικὴ καὶ τὰ παραγωγικὰ σχέδια, τὰ ὁποῖα ἐτέθησαν εἰς ἐφαρμογὴν μετὰ σοβαρὰ ἐξωτερικὰ δάνεια, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ δώσουν ἀξίαν εἰς νέας γαίας καὶ νὰ βελτιώσουν παλαιὰς τοιαύτας, δὲν θὰ λύσουν τὸ πρόβλημα τῆς ἐλλείψεως παραγωγικῆς γῆς. . .

Ὡστε ἡ πατρίδα μας εἶναι φτωχὴ γιὰ τὰ παραγωγικὰ τῆς ἐδάφους εἶναι ἀνεπαρκῆ, τόσο σὲ ἐκτασιν, ὅσο καὶ σὲ περιεχόμενον. Αὕτη εἶναι ἡ ἀντικειμενικὴ ἐπάνω σὸ ζήτημα αὐτὸ γνῶμη τῶν ξένων ἐπιστημόνων, πού βέβαια δὲν τὰ γράφουν αὐτὰ ἀπὸ ἐπιθυμίαν νὰ ζητήσουν ἐδαφικὴν ἐπέκτασιν τῆς χώρας μας, οὐδὲ ἀπὸ πρόθεσιν νὰ ἐξηγήσουν σὸν κόσμον τίς κύριες ἀφορμὲς τῆς ἑλληνικῆς φτώχειας. Καὶ τὴν ἀντικειμενικὴν αὕτη γνῶμιν ὀστηρίζουν καὶ ἐπιβεβαιώνουν ὅλοι οἱ ἀριθμοὶ καὶ τὰ στατιστικὰ δεδομένα, σ' ὁποιοδήποτε ἀπ' αὐτοὺς τομεῖς κι' ἀν ἀναφέρονται. Ἀς δοῦμε τί λένε μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἀριθμούς, πού ἐμφανίζονται τὰ στοιχεῖα τῆς ἑλληνικῆς πραγματικότητος, συγκριτικὰ μ' ἐκεῖνα τῶν γειτονικῶν τῆς χωρῶν:

Ἡ ἐκτασις πού καλλιεργεῖται στὴν Ἑλλάδα (τὸ 1939) φθάνει τὰ 32,297 τετρ. χιλίω., δηλαδὴ τὸ 24,86 % τῆς συνολικῆς ἐκτάσεως τῆς χώρας. Ἐναντι αὐτοῦ ἡ Βουλγαρία καλλιεργεῖ 42,520 τετρ. χιλ., δηλαδὴ τὸ 41,2 % τῆς συνολικῆς ἐκτάσεως. Ἡ Γιουγκοσλαβία καλλιεργεῖ τὰ 33,5 % τῆς ἐκτάσεώς της, ἡ Ρουμανία τὸ 47,5 % καὶ ἡ Ἰταλία τὸ 49,3 %.

Στὸν πίνακα αὐτὸν ἡ Ἑλλάδα δὲν ἔρχεται βέβαια τελευταία ἐπειδὴ δὲν ἠθελε νὰ καλλιεργῇ περισσότερες ἐκτάσεις ἔρχεται τελευταία γιὰ τὸν ὅτι δὲν εἶχε νὰ καλλιεργῇ περισσότερη γῆ, μετὰ τὸν πόλεμον νὰ πλησιάζει, εἶχε καλλιεργηθεῖ εὐρύτατα καὶ ἡ τελευταία γωνία τῆς φτώχεις ἑλληνικῆς γῆς.

Φυσικὰ, ἀν θελήσουμε ἀπὸ τὸν συνολικὸν ἀριθμὸν τῶν καλλιεργουμένων ἐκτάσεων νὰ ξεχωρίσουμε τίς πεδιάδες, δηλαδὴ τίς πραγματικὰ πλούσιες σὲ ἀπόδοση ἐκτάσεις, τὸ συμπέρασμα εἶναι πολὺ ἀπογοητευτικόν: οἱ πεδιάδες μας ἀνέρχονται σὲ 9,711 τετρ. χιλίω., δηλαδὴ τὸ 37,62 % τῶν καλλιεργουμένων ἐκτάσεων, ἐνῶ στὴ Βουλγαρία ἀνέρχονται σὲ 42,224 τ. χιλίω., δηλαδὴ τὸ 99,3 % τῶν καλλιεργουμένων τοιούτων.

Ἡ ἔκτασις τῶν δασῶν τῆς Ἑλλάδος (τὸ 1939) ἔφτανε τὰ 19,179 τετρ. χιλίω., δηλαδὴ τὰ 14,76 % τῆς συνολικῆς τῆς ἐκτάσεως. Γιὰ τὰ ἄλλα κράτη ἡ ἀναλογία ἦταν: Βουλγαρία 24,84 %, Γιουγκοσλαβία 31,42 %, Ρουμανία 21,44 %, Ἰταλία 18,29 %. Φυσικὰ, ὕστερ' ἀπὸ τίς τεράστιες καταστροφὰς πού ἔπαθαν τὰ δάση μας στὴν κατοχὴ, ἡ ἀναλογία αὕτη σήμερον φθάνει μόλις τὰ 11 % περίπου.

Μὰ μήπως ἔχομε ποτάμια; Τὸ μήκος τῶν ποταμῶν πού διαρρέουν τὴν Ἑλλάδα φθάνει τὰ 2,412 χιλιόμετρα, ἀναλογεῖ δηλαδὴ ἓνα χιλιόμετρο ποταμοῦ σὲ 53,8 τετρ. χιλίω. ἐπιφανείας, ἐνῶ στὴ Βουλγαρία τὸ μήκος τῶν ποταμῶν φθάνει τὰ 6,564 χιλίω., δηλαδὴ ἀντιστοιχεῖ 1 χιλίω. σὲ κάθε 15,7 τ. χιλίω. γῆς μόνο.

Καὶ κοντὰ σ' ὅλες αὐτὰς τίς ἐλλείψεις, τὸ λιγιστὸν ἔδαφος πού διαθέτουμε γιὰ καλλιέργειαν εἶναι κι' αὐτὸ τόσο φτωχὸ σὲ ἀπόδοση, ὥστε τὸ ἐπίπεδο τῶν ἐσοδῶν νὰ βρίσκεται ἀφάνταστα χαμηλὰ. Ἐτοί τὰ στατιστικὰ στοιχεῖα μᾶς δίνουν ὅτι, ἐνῶ στὴν περίοδον 1931—1937 ἡ μέση ἀπόδοσις τοῦ σίτου στὴν Ἑλλάδα ἦταν 81,7 χιλιόγραμμα κατὰ στρέμμα, στὴν Βουλγαρία τὴν ἴδια περίοδον ἔφθανε τὰ 117,7 καὶ στὴν Γιουγκοσλαβία τὰ 127,7 χιλίω.

Παρ' ὅλ' αὐτὰ καὶ ἡ πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ μας, ἐν σχέσει μετὰ τὴν καλλιεργήσιμην ἐκτασιν τῆς γῆς μας, εἶναι πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ τίς γειτονικὰς μᾶς χώρας, μὰ καὶ ἐιδικώτερα ἡ πυκνότης τοῦ ἀγροικοῦ μας πληθυσμοῦ εἶναι πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν πυκνότητα τῶν γειτόνων. Ἐτοί, ἐνῶ στὴν Ἑλλάδα ἀναλογεῖται 220 κάτοικοι σὲ κάθε τετρ. χιλίω., στὴν Γιουγκοσλαβία ἀναλογεῖται 188,5, στὴν Τουρκία 175,8, στὴν Βουλγαρία 147,5 καὶ στὴν Ρουμανία 141,4 κάτοικοι κατὰ τετρ. χιλίω. Καὶ ἐνῶ στὴν Ἑλλάδα ἀναλογεῖται 157 ἄτομα ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ σὲ ἓνα τετρ. χιλίω. καλλιεργήσιμης γῆς, στὴν Βουλγαρία ἀναλογεῖται 120 ἄτομα, στὴν Γιουγκοσλαβία 114 καὶ στὴν Ρουμανία 97.

Καὶ ἓνα ἀκόμη στοιχεῖον: Πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμον, τὸ μέσο ἔτησιον εἰσόδημα ὅλων τῶν κατοίκων στὴν Ἑλλάδα ἀνῆρχετο σὲ 7,839 δρχ. κατὰ κεφαλὴν, ἐνῶ στὴ Βουλγαρία ἀνῆρχετο σὲ 15,000, στὴ Γιουγκοσλαβία σὲ 16,000, στὴν Ἀγγλίαν σὲ 110,000 καὶ στὴν Ἡνωμ. Πολιτείας ἔφθανε τὸ 234,000 δρχ. κατὰ κεφαλὴν. Συμπέρασμα; Ἀμφιβάλλω ἀν ὑπάρχει λαὸς μετὰ μικρότερον εἰσόδημα καὶ πού νὰ ζεῖ σὲ φτωχότερη χώρα.

Αὕτη λοιπὸν εἶναι μετὰ λίγα λόγια ἡ θέσις τῆς χώρας μας, ἀπὸ γεωργικῆς ἀπόψεως.

Μᾶς κατηγοροῦν οἱ Ἕλληνες κομμουνιστὰς ὅτι «χωρὶς λόγο» καὶ μετὰ κίνδυνον νὰ δημιουργήσουμε σύρραξιν στὰ Βαλκάνια, ζητοῦμε μετὰ ἐπιμονὴν «Μεγάλῃ Ἑλλάδι».

Γιὰ τὸν λόγον ἐπιμονὴν τὴν «Μεγάλῃ Ἑλλάδι» ὄχι ἀπὸ ἀνάγκην ἐθνολογικὴν ἢ οικονομικὴν, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ ἀκαταλόγιστον «σωβινισμό» καὶ «ιμπεριαλισμό» γιὰ τὴν ὅτι οἱ οικονομικὲς ἀνάγκες τῆς χώρας μποροῦν καλλίοντα λένε πάντ' ἀνὰ καλὸν ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν σημερινῶν ἑλληνικῶν ἐδαφῶν καὶ τοῦ... πλοῦτου πού ὑπάρχει ἀνεκμετάλλευστον σ' αὐτὰ!

Λοιπὸν, νὰ εἰ τοὺς ἀπαντοῦμε. Ζητοῦμε τὴν «Μεγάλῃ Ἑλλάδι» μετὰ ἐπιμονὴν κι' ἀποφασιστικότητ' ἀνὰ χωρὶς καμμίαν πρόθεσιν νὰ δημιουργήσουμε «σύρραξιν». Μὰ δὲν τὴν ζητοῦμε «χωρὶς λόγο». Τὴν ζητοῦμε γιὰ τὸν ὅτι, ἔξω ἀπ' τίς χιλιάδες ἀδελφὰς μας πού ζοῦν ἐκεῖ, καὶ πού λιγοστεύουν κάθε μέρα ἀπ' τὸ μαχαίρι τοῦ Ἀλβανοῦ καὶ τοῦ Βούλγαρου τρομοκράτη, ἔξω ἀπὸ τὰ ποτάμια τὸ αἷμα τῶν

ΠΕΤΡΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΣΗΜΕΡΩΜΑ 9 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941

Ἡ μεγάλη Ἰταλικὴ ἐπίθεσις στὴν Ἀλβανίαν εἶχε ἀρχίσει μ' ὅλων τῶν εἰδῶν τὴς δβίδες, τοὺς δλμους, τίς βόμβες καὶ τοὺς πολυβολισμοὺς ἀπὸ τὰ ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα.

Τὸ ἐφεδρικοὸ ἑλληνικὸ Σύνταγμα καταυλισμένον στὴ μεγάλη νοτινὴν χαράδρα ἀναστατώθηκε ἀπὸ τοὺς ξαφνικοὺς βομβαρδισμοὺς. Ὅλος ὁ χῶρος τοῦ πιλατεῦσθης γιὰ κάμποση ὥρα ἀπὸ τίς ἐκρηγνύσεις τοὺς.

Ἀντίσημα, μαγειρεῖα σκηνές, μεταγωγικά, συνέργεια, πῆρε τὸ κάθ' ἓνα τὸ ἀναπάντεχο μερικὸν τοῦ ἀπὸ τὸ πολεμικὸ ἐκεῖνο πανηγύρι.

Ἐδῶ ἓνας φαντάρος λαχανιασμένος κυνήγαγε νὰ πιάσει τὸ μουλάρι τοῦ πού λυθῆκε καὶ τρομαγμένον πῆρε τὴν κατηφορίαν. «Νὰ μωρὴ κοῦρβα. Ἐλα—ἔλα μωρή! Πανάθεμά σε πᾶς νὰ σε πιάσω τώρα!». Ἐκεῖ δ' ἑνωματικὸς φώναζε τοὺς ἄντρες τοῦ νὰ πέσουν κατὰ γῆς ὅπου βρισκόνταν καθένας γιὰ νὰ προφυλαχτοῦν.

Οἱ σαλπικτὲς ψηλὰ στὴς κορυφὰς σήμαιναν συναγερμὸν, γιὰ τὸν ἐρχομὸν τῶν ἀεροπλάνων. Σύνδεσμοι καὶ ἀγγελιαφόροι τρέχαν πρὸς ὅλες τίς πλευρὰς μεταβιβάζοντας ὁδηγίους καὶ διαταγὰς.

«Ρε Κώστα! σβῦσε τίς φωτιὰς τοῦ μαγειρείου καὶ βγάινουν μπόλικο καπνὸν. Δὲν τὰ βλέπεις τὰ κοράκια ποῦ θάβουν ἀπὸ πάνω μας. Νά, τίς ἀμολύσανε κι' ὅλες τίς βρομιές τους».

Κοντὰ σὸ ποτάμι σὸ βῆθος τῆς χαράδρας ἓνας μάγειρος ἔπλενε τὰ καζάνια τοῦ γιὰ τὸ σασίτιο. Μὰ μπόμπα ἀπὸ τὰ ἀεροπλάνα ἔσκασε κάποιον κοντὰ τοῦ μετ' ὅσον πᾶσαν.

Ἐκεῖνος, κόλλησε σὸ χῶμα καὶ ἔγινε ἓνα μ' αὐτό. Ὅταν σηκώθηκε—ἀποκηράτικος μασκαρᾶς ἀπὸ τίς λάσπες—τὰς χαμένα.

Ἀμέσως συνήλθε καὶ προσπαθῆσε νὰ καθαριστῇ, μὰ τὸ χιτῶνί του ἐνῶ πρὶν τοῦρῶνταν κολλητὸ, τώρα ἔπλεε ἀπάνω του.

πατέρων καὶ τῶν ἀδελφῶν μας, πού χύθηκε γιὰ νὰ ἐλευθερωθοῦν τὰ ἐδάφη αὐτὰ,—ἔξω ἀπ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς «αἰσθηματικούς» λόγους ὑπάρχουν κι' ἄλλοι λόγοι, λόγοι «οἰκονομικοί». Πρέπει κάποτε τὸ ροζιασμένο ἀπ' τὸ σκάψιμο καὶ τὸ ὄργωμα τῶν βράχων καὶ τῶν βουνῶν τῆς Ἑλλάδος χερί τοῦ Ἑλλήνα ἀγρότη νὰ ξεκουραστῇ. Πρέπει κάποτε τὸ κουρασμένο κορμὶ τοῦ νὰ ἀνασάνει! Νά! Συμφωνοῦμε μετὰ τοὺς Ἕλληνες κομμουνιστὰς σὸ ὅτι πρέπει νὰ ἐκμεταλλευθοῦμε σὸ ἀνώτατον δυνατό ὅριον τίς δυνατότητες πού μᾶς δίνει ἡ ἑλληνικὴ γῆ. Πρέπει νὰ καλλιεργήσουμε συστηματικὰ τὰ χωράφια μας, πρέπει νὰ ἐκμεταλλευθοῦμε τὰ δάση μας, πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦμε τὰ ποτάμια μας! Μὰ, ἀλλοῖμονο! Ὅλα αὐτὰ—τὸ εἶδαμε παραπάνω σὲ ἐπίσημα στοιχεῖα καὶ τοὺς ἀριθμοὺς—εἶναι τόσο λίγα, τόσο φτωχὰ σὲ ἀπόδοση, πού, ὅτι κι' ἀν κάνομε, δὲ θὰ μπορέσουν νὰ βελτιώσουν σοβαρὰ τὴν κατὰστασιν. Ἡ φτώχεια τοῦ ἐθνικοῦ μας ἐδάφους, ἡ περισσεια τῶν ἐργατικῶν χερῶν πού ἔχουν ἀνάγκην νὰ δουλέψουν, τὸ μικρὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα πού εἰσπράττουμε ἀπὸ τὴν παραγωγή,—νὰ οἱ κύριες ἀφορμὲς τῆς ἑλληνικῆς φτώχειας. Αὐτὲς τίς ἀφορμὲς θέλομε νὰ ἐκμηδυνίσουμε ζητώντας τὴν «Μεγάλῃ Ἑλλάδι». Καὶ αγωνιζόμεσθε καὶ ὁ ἀγωνισμοῦμε γι' αὐτὸ, μὴ μόνον γιὰ νὰ ἐξανδρώσουμε τὴν λευθερίαν καὶ τὴν ἀσφάλειαν στὴς χιλιάδες σκλαβωμένα ἀδελφὰς μας, μὰ καὶ γιὰ νὰ βοηθήσουμε σὸ νὰ καλλιτερέψῃ τὸ ἐπίπεδον τῆς ζωῆς τοῦ μέσου Ἑλλήνα πολίτη, τοῦ Ἑλλήνα πού χρόνια τώρα, πότε μετ' ὅπου καὶ πότε μετὰ τὴν ἀξίαν τὴν πέννα σὸ χερί, αγωνίζεται γιὰ ν' ἀπολαύσει κάποτε μιὰν ἀσφαλίσμενη, μιὰ καλλίτερη ζωὴ!

Ι. ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ

ΣΗΜ.—Τὰ στοιχεῖα πού περιέχονται σὸ ἀρθρον, προέρχονται ἀπὸ τὴν μελέτη τοῦ γεωπόνου κ. Νικηφόρου Παμπουκῆ, μετὰ τίτλον «Ἐχόμεν Ἀνάγκην Χώρας».

«Τί διάβολο ἔπαθε τοῦτο τὸ ροῦχο;» μονολόγησε «μπα καὶ μοῦ τὸ φάρδνε ἢ μπόμπα;»

Τὸ βγάξει καὶ τί νὰ ἰδῇ! Ὁλόκληρη ἡ πλάτη τοῦλειπε, κομμένη σὰν ἀπὸ ῥάφι μετὰ τὸ ψαλίδι!

Σηκώνει τὸ κεφάλι καὶ τὰ χερία του ψηλὰ καὶ μετὰ τὰ δάκτυλα τεταμένα σὲ φάσκελα στέλνει τίς εὐχαριστίες τοῦ πρὸς τὸ ἐναερίον καλοφάδιον.

«Νὰ πάρτα γιὰ πληρωμὴ! γιὰ τὸν σὲν χρώσταγα ἀπὸ καὶρὸ ἰταλόνε!»

Ἐνας ἄλλος—μανιακὸς στὴς πρωινὲς ψυχρολουσίες—μόλις εἶχε τελειώσει τὸ βιαστικὸν λουστὸν τοῦ κοντὰ σὸ ποτάμι καὶ αὐτὸς καὶ ἐτοιμαζόταν νὰ ντυθεῖ. Μιὰ δβίδα πέφτει δίπλα του καὶ μετὰ τὴν ἐκρηγνύ τὸν θάβει σὲ σωρὸ ἀπὸ χῶματα καὶ λάσπες.

Πῶς ἐσώθηκε ἦταν θαῦμα! Τὰ ροῦχὰ του ὅμως, εἶχαν ἐξαερωθεῖ. Ὅταν τὸν εἶδαν οἱ συνάδελφοί του—πού τὸν πεῖραζαν γι' αὐτὴν τὴν μανία—σηκωμένον τώρα καὶ ἀκίνητον στὴν θέσιν του, σὰν ἀγαλμα ἀπὸ ἀκατέργαστον πηλὸν, βάλανε μ' ὅλη τὴν τραγικότητ' αὐτοῦ στυγμῆς, τὰ γέλοια χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ τὰ σταματήσουν.

«Μαρίνα! φώναζε κάποιος, ετοίμασε σ' ἀφεντικὸν τὴν μπανιέρα του καὶ σῦρε νὰ τοῦ φέρῃς τὸ σπῆρ κοουστοῦμι του!»

Κι' ὁ ἀδιδόρωτος χωρατῆρς: «Ὁ Φραγκονιστὴν βρυνολάκιας παιδιὰ... φεύγετε νὰ φεύγουμε!»

Κι' ἐκεῖνος ἄκόμα τώρα θυμᾶται τὸ πᾶθμά του καὶ τὸ τουρτοῦριμα πού τράβηξε μέχρις ὅτου τοῦ ἐξοικονομήσουν ἄλλα ροῦχα!

Ο ΦΕΥΤΟΚΑΙΣΑΡΑΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ ΚΟΥΒΑΛΗΘΗΚΕ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ

...φουσκωμένος διάνους γιὰ νὰ διευθύνει ὁ ἴδιος τὴν ἐπίθεσιν ἐκεῖνη. Ἐνὰ ὑποκλεμμένο ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ραδιογράφους του, παρακινῶντες τοὺς ἰταλοὺς στρατιώτες νὰ πολεμήσουν μετὰ φανατισμὸν καὶ δρμὴ γιὰ τὸν παρακολουθοῦσε ὁ ἴδιος ὁ «DUCE» ἀπὸ τὸ παρατήριό του... Καὶ οἱ στρατιῶτες του, δὲν ἔμενε ἀμφιβολία, ἐννοῶσαν καλὰ τὴν προσταγὴν του...

Ἐνὰ μεγάλο κοπάδι ἀπ' αὐτοὺς—καμμιὰ πεντακοσάρια μετὰ δέκα πέντε Ἀλβανοὺς—ὁδηγῶνταν ἀιχμάλωτοι τὴν τρίτην ἡμέραν τῆς ἐπιθέσεως ἀπὸ μερικὸν φαντάρου μας σὸν Σταθμὸν Διοικήσεως τοῦ Συνήτορος τῆς πρώτης γραμμῆς. Ἦσαν τὸ ἀξιοθαῖντο ὑπόλοιπον ἀπὸ δύο Τάγματα μελανοχιτώνες, πού προσπαθῶσαν μετὰ κατεργαρίαν νὰ πάρουν τὴν νῶτα τῆς τοποθεσίας μας. Μερικοὶ ἦσαν κατσοφθῆδες, ἄλλοι τρομαγμένοι καὶ οἱ περισσώτεροι χαρούμενοι καὶ γελαστοί, ὅταν τοὺς ἔφεραν ἐκεῖ.

Ὅλοι τοὺς, ὅμως, σὰν τοὺς πλησιάζες ἀφῆναν μιὰ ἀπᾶσιαν μπόχα ἀπὸ νοτιά». Ὁ Συνήτορς τοὺς μίλησε.

«Ὁ DUCE σὰς κοροῖδεψε σχετικὰ μετὰ τοὺς Ἕλληνες, τὸ εἶδατε καὶ μόνοι σας πῶς πολεμοῦμε... Ἡ ἀπάντησίς τους: «DUCE, DUCE! Μπερμπάντε! φτοῦ! φτοῦ!» καὶ φτύνανε ὅλοι τὸν κόρφο τους.

Ἐκεῖνος Μπαρᾶβο!..

Κι' ὅταν ἀκούσαν τὴν φράσιν τοῦ Συνταγματάρχου «Ὁ Πόλεμος τελειώσε πᾶς γιὰ σᾶς...» ὅλοι μαζί ἐξορῶσαν μετὰ ἐπιφώνημα «VIVA BELLA GRECIA!»

Μιὰ δημοβροντία ὅμως τοῦ Ἰταλικοῦ Πυροβολικοῦ πού ἐστειλε τίς δβίδες του νὰ σκάσουν ἐκεῖ κοντὰ τοὺς ἐκνευμένους τὴν ζητωκραυγὴν. «Νέστο Σάντο!» φώναξαν κι' ἔπεσαν μονομιάς σὰν γρανιά κατὰ γῆς.

Καὶ ἔνας ἀπὸ τοὺς φαντάρους μας πού τοὺς γλένταγαν τόση ὥρα μαζεμένοι γύρω τους, ἔδωκε τὸ σύνθημα γιὰ εἰρωνικὰ χειροκροτήματα καὶ χάχανα μετὰ τὸ ἐπιφώνημα:

«Βίβα ἡ μεταβίβισις γυροφόρῃς Ἰταλιάνι...»

Μήπως ἔχετε τώρα ἀμφιβολία ὅτι τὸ Ραδιογράφημα τοῦ DUCE τοὺς εἶχε ὅλους φανατισμένους γιὰ τὴν μάχην;

—Διάολε τὰ πάσπαλά σου, πού θά θέσουνε στὸν Ἄ-
δη, παληόσκυλε! ἀπαντούσανε οἱ Κρητικοί, καὶ δὲν βγαί-
νεις τὸ δικό σου τὸ τσερέλο νὰ σὲ προβιάσω σὲ Συν-
ταγματάρχη!

Παρακάτω πάλιν διεξήγοντο διαχύσεις καὶ κοπλιμένα
μεταξὺ εὐζώνων καὶ Τουρκαλβανῶν.

—Μουρέ, Ἄλῃ—Μουσταφά Ἀχ-
μέτ, φώναζεν ὁ εὐζωνὸς ἀπὸ τὸ
μετερίζι του.

—Ε, ε, ε, ε... ἀκουγῶταν ἡ φωνὴ
τοῦ Τουρκαλβανοῦ ἀπὸ ὄχυρὸ ἀμ-
πρί. Τί θέλεις, ὁρέ Σαϊτάν;

—Ἰέχ'ς πούλὺ καιρό, οὐρέ Ἀχμέτ,
νὰ ἴδῃς τοῦ σ'χουριμένου τὸν πα-
πούλη σου;

—Γιατί, οὐρέ μπεζεβέγκη;

—Νά, οὐρέ, γιὰ νὰ σοῦ δώσω ἕνα
εἰσιτήριο νὰ πᾶς νὰ τοὺν γλιέπ'ς!..
(νὰ τὸν ἴδῃς).

Ἄλλοτε ὅμως, στὰ καλά τους,
καὶ ἰδίως στὶς γιορτές, Τουρκαλβα-
νοὶ καὶ Ἕλληνες, μιλούσανε εὐγε-
νικά καὶ μάλιστα, πολλές φορές,
οἱ δικοὶ μας δίνανε τσιγάρα στοὺς
ἐχθροὺς καὶ καμμιά φορὰ ψωμί.

—Φάε καὶ σὺ λίγου, κακομοίρη
γουνουμίτη!

Στὸ ζήτημα αὐτὸ ὁ Γιακουμῆς
ἦταν ἀσυναγώνιστος. Πουλοῦσε κου-
ραμάνες εἰς τοὺς Τουρκαλβανούς.
Εἶχε μάλιστα καὶ μερικά δυὰ ἀπὸ
αὐτοὺς πιάσει καὶ στενές φιλίες.
Ἐναν Ταχέρ κι' ἕναν Ὁμέρ-Τσαούς.

Αἱ διαπραγματεύσεις γιὰ τίς κου-
ραμάνες, κατὰ τίς ἐκχειρίσεις, γινόν-
τουσαν πίσω ἀπὸ τίς «πατουλιές»
(μεγάλους ἀκανθώδεις θάμνους καὶ
πυκνοὺς) μιὰς πηγῆς ὕδατος, ἀπὸ
τὴν ὁποῖαν ὕδρευοντο κρυφὰ τὴν
νύχτα καὶ οἱ δύο ἀντίπαλοι στρα-
τοί. ἔλλειψαι ἄλλου νεροῦ ἐκεῖ
κοντά.

Καὶ ὕδρευοντο τὴν νύχτα, γιατί
τὴν ἡμέρα τὸ μέρος εἶχεν ἐπιση-
μανθῇ καὶ τὸ χτυποῦσε τὸ πυροβο-
λικὸ καὶ τῶν δύο παρατάξεων.

Πόσοι στρατιῶτες ἐσκοτώθηκαν
ἐκεῖ γιὰ τὸ νερό!

Πόσο αἷμα χύθηκε σάν τὸ νερὸ στὴ βρύσι!...

Οἱ Τουρκαλβανοὶ πεινοῦσαν.

Ὁ Γιακουμῆς, ἄγνωστον πῶς, κατόρθωσε νὰ παρου-
σιάζεται στὸν συτιστὴ καὶ νὰ πέρνῃ τὸν ἄρτο τῶν σκοτω-
μένων τῆς ἡμέρας ἢ τῶν τραυματιῶν πού εἶχαν διακο-
μισθῇ...

Τὸν ἄρτον αὐτὸν καὶ μέρος τοῦ συσσιτίου τὸν πω-
λοῦσε στὸν Ὁμέρ καὶ στὸν Ταχέρ, ὁμιλῶν συγχρόνως εἰς
αὐτοὺς καὶ διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν τροφῶν καὶ γιὰ τὴν κα-
λοπέρασιν πού ἔχει ὁ Ἕλληνικὸς στρατός.

Οἱ Ἄλβανοι πεινοῦσαν εἶπαμε καὶ εἶχαν βαρεθεῖ καὶ
τὸν πόλεμο, νὰ πολεμᾶνε μῆνες μέσα ἀπὸ «χαντάκια»,
ὅπως λέγανε τὰ προχώματα.

—Τί ἔχουμε ἐμεῖς μετ' τὴν Ἑλλάδα!.. Ἐμεῖς «μπλέ-
ζερ» (ἀδέρφια) εἴμαστε!

—Ἐμ καὶ βέβαια ἀδέρφια, πιστοποιοῦσε καὶ ὁ Για-
κουμῆς... Ἀλλὰ τότε γιατί πολεμάτε;

—Θὰ θέλαμε νὰ φύγουμε, προσέθεταν ἐκεῖνοι, ἀλλὰ
θὰ μᾶς σκοπεύουνε, σάν μᾶς καταλάβουν οἱ Τούρκοι!

—Καὶ δὲν παραδίδεσθε σ' ἐμᾶς, ἐπρότεινε ὁ Για-
κουμῆς.

—Θὰ μᾶς χαλάσουν αἱ δικοὶ σας.

—Ἄ, μπᾶ! τοὺς διεβεβαίωσε ὁ Γιακουμῆς, ἐσᾶς μᾶ-

λιστὰ «τ' ἀδέρφια μας», πού ξέρετε καὶ τὰ ἑλληνικά «νε-
ράκι», οἱ δικοὶ μας θὰ σᾶς προβιάσουνε!..

—Θὰ μᾶς προβιάσουν;

—Θὰ σᾶς προβιάσουν μάλιστα καὶ θὰ σᾶς κάνουν καὶ
ἐπιλοχίους...

—Μπᾶς-τσαούσηδες;

—Καὶ «ζαμπίτηδες» (ἀξιωματικούς) ἀκόμα!..

Σάν πλησίαζαν τὰ Χριστούγεννα, πού ὁ Γιακουμῆς τοὺς
μοίρασε καὶ μπακλαβά; ἀπὸ τὰ δῶρα πού ἔστελναν ἀφθονά
αἱ ὁργανώσεις στὸ στρατό, οἱ δυὸ Τουρκαλβανοὶ τρῶγαν
τὸ γλυκὸ καὶ γλύφαν καὶ τὰ δάκτυλά τους.

—Τρῶτε κάθε ἡμέρα ἀπὸ αὐτά;

—Ἄν τρῶμε, λέει!.. Μὲ τὰ τσουβάλια μᾶς τὰ 'κου-
βαλοῦν... Ἐμεῖς τὰ συχαθήκαμε!..

Αὐτὸ ἦτανε ὄλο!

Οἱ Τουρκαλβανοὶ, ἀντὶ τεμαχίου πῆττας, παρεδόθησαν
καὶ καμαρωτὸς ὁ Για-
κουμῆς τοὺς ἔφερε μιὰ
μέρα εἰς τὸν λόχο του.

—Εὐπειθῶς ἀναφέρω,
κύριε λοχαγέ, ὅτι συνέ-
λαβα δύο αἰχμαλώτους..

Ὁ λοχαγὸς δὲν τὸ
ἐπίστευσε.

—Τί λές, βρέ Γιακου-
μῆ!... Σὲ ποῖο καζάνι
μέσα τοὺς εὐρήκες;

—Μὰ τὸν Θεό, κύρ-
λοχαγέ, νὰ ἐκεῖ, πίσω
ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν σχοῖνο
τοὺς ἔχω ἀποθέσει!

Τὴν ἄλλη τὴν ἡμέρα,
εἰς τὴν ἡμερησίαν τοῦ
Συντάγματος ἀναφορὰν
ὁ Γιακουμῆς ἀνεκηρύσ-
σето ὡς «ἥρωες» καὶ διε-
τυμπανίζετο τὸ κατώρ-
θωμά του εἰς ὅλην τὴν
γραμμὴν!..

Μετά τινος ἡμέρας
ἦρθαν καὶ τὰ γαλόνια
του.

Κατάπληξις βέβαια
στὸ λόχο!

Πολλοὶ πού ἐνεθυ-
μοῦντο τὴν κουταμάρα
τῆς θεωρίας, θελήσανε
νὰ τὸν πειράξουνε:

—Βρέ, Γιακουμῆ, τί-
νος μητέρα εἶναι ἡ Πα-
τρίς;

—Δικὴ μου, βρέ! τοὺς
ἀπαντοῦσε, πλήρης ἐπι-
γνώσεως τὴν φορὰν αὐ-
τὴν ὁ λοχίας Κιτρολε-
ῖμονῆς Ἰάκωβος τοῦ
πλέον ἐξ Ἀπειράνθου
πάσης Παροναξίας, δεικνύων τὰ γαλόνια του...

—Τρῶτε κάθε μέρα, οἷς οἱ
Γιουνανλῆδες, ἀπὸ αὐτό;

Ἐμμανουὴλ καὶ τῆς... Ἑλλάδος
πάσης Παροναξίας, δεικνύων τὰ γαλόνια του...

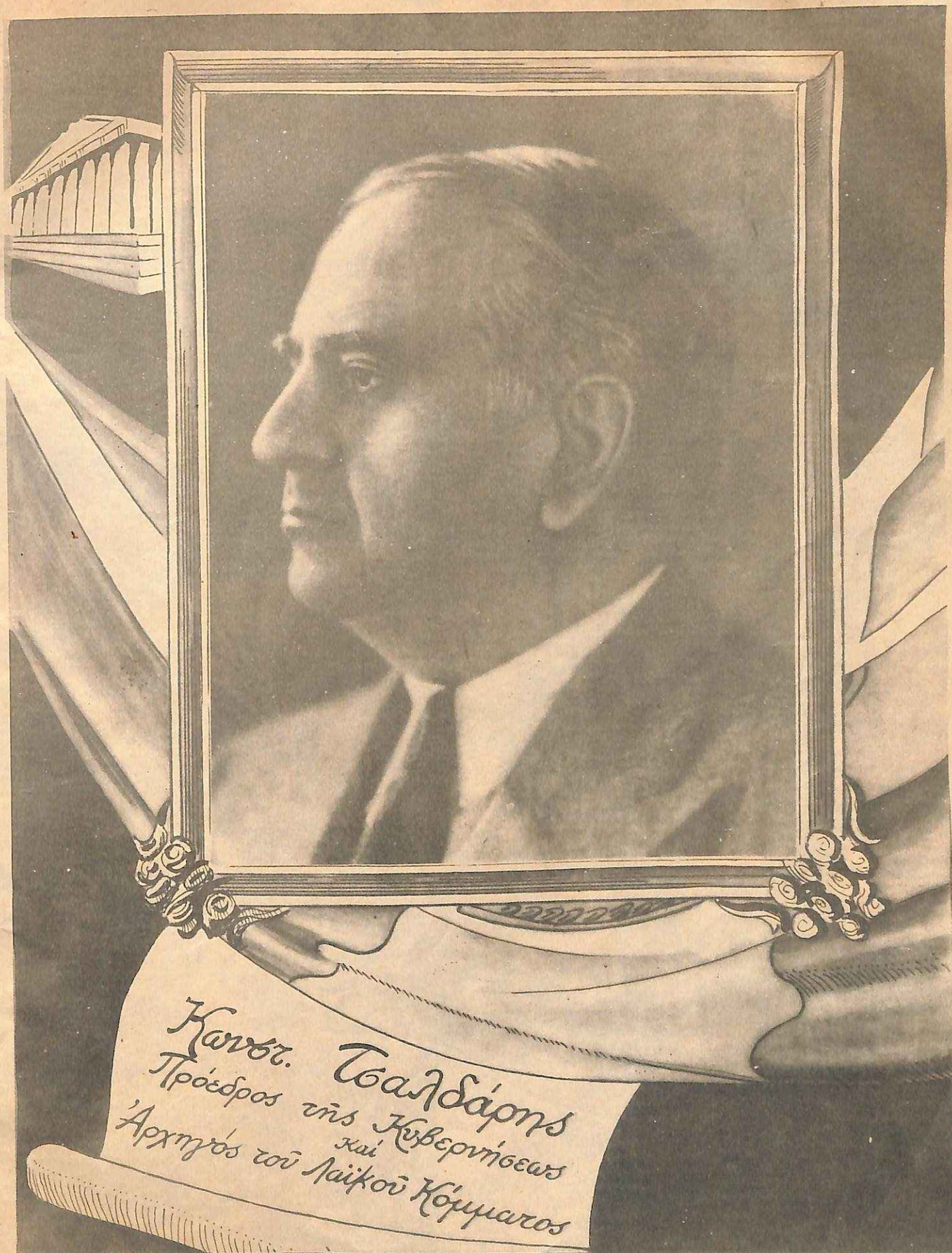
(Σκίτσα τοῦ ἰδίου)

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

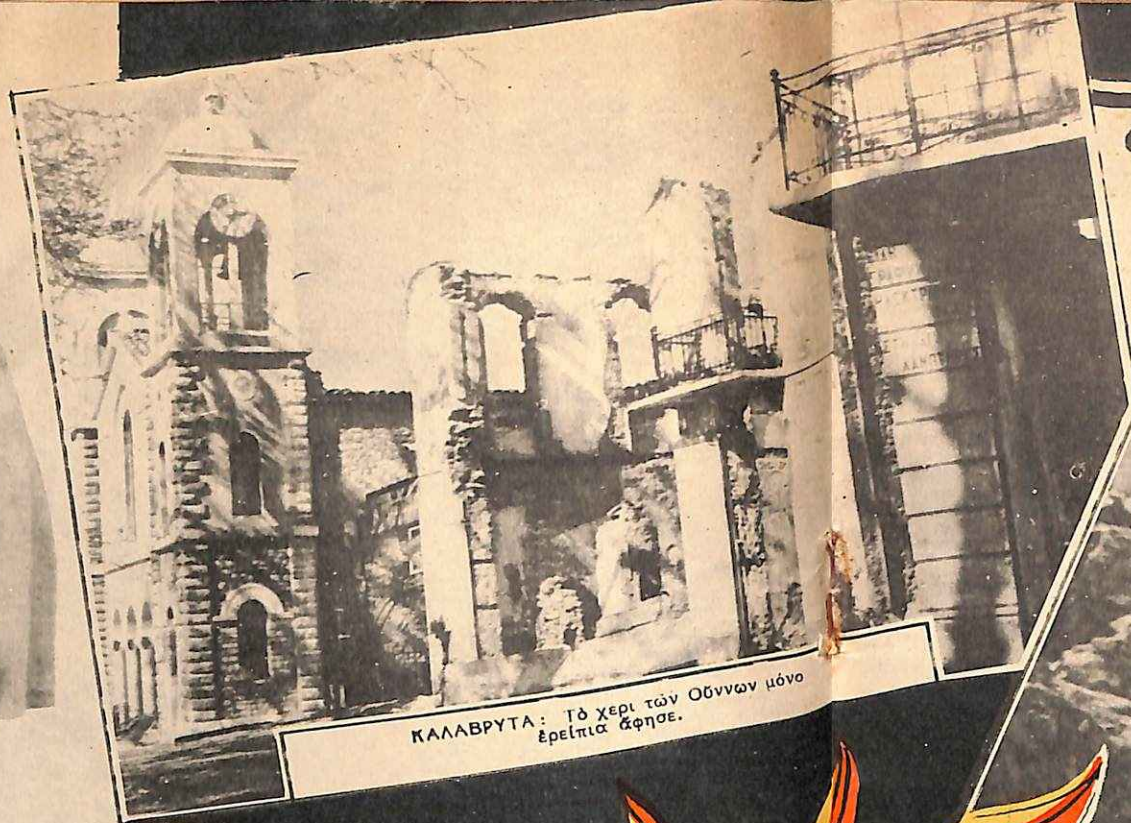
—Πολὺ συγκαταβατικός.

Ὁ καθηγητὴς Βάϊσμαν, ὁ κορυφαῖος Ἰσραηλῆτης χη-
μικός, ταξείδευε στὴν Ἀμερικὴ μαζὺ μετ' τὸν καθηγητὴν
Ἀϊνστάιν, μετ' τὸν ὁποῖον εἶχε πολλὴ συζήτηση. Ὅταν
φτάσανε στὴ Ν. Ὠρκὴ οἱ ἀνταποκριταὶ ρώτησαν τὸν Βάϊ-
σμαν ποῖα ἦταν ἡ γνώμη του γιὰ τὴν θεωρίαν τῆς σχετι-
κότητος τοῦ Ἀϊνστάιν.

—Σχημάτισα τὴν πεποίθησιν ὅτι πάντως τὴν ἔχει καλὰ
καταλάβει...

Στή ράχη της κουβάλησε
τὴ Νίκη.

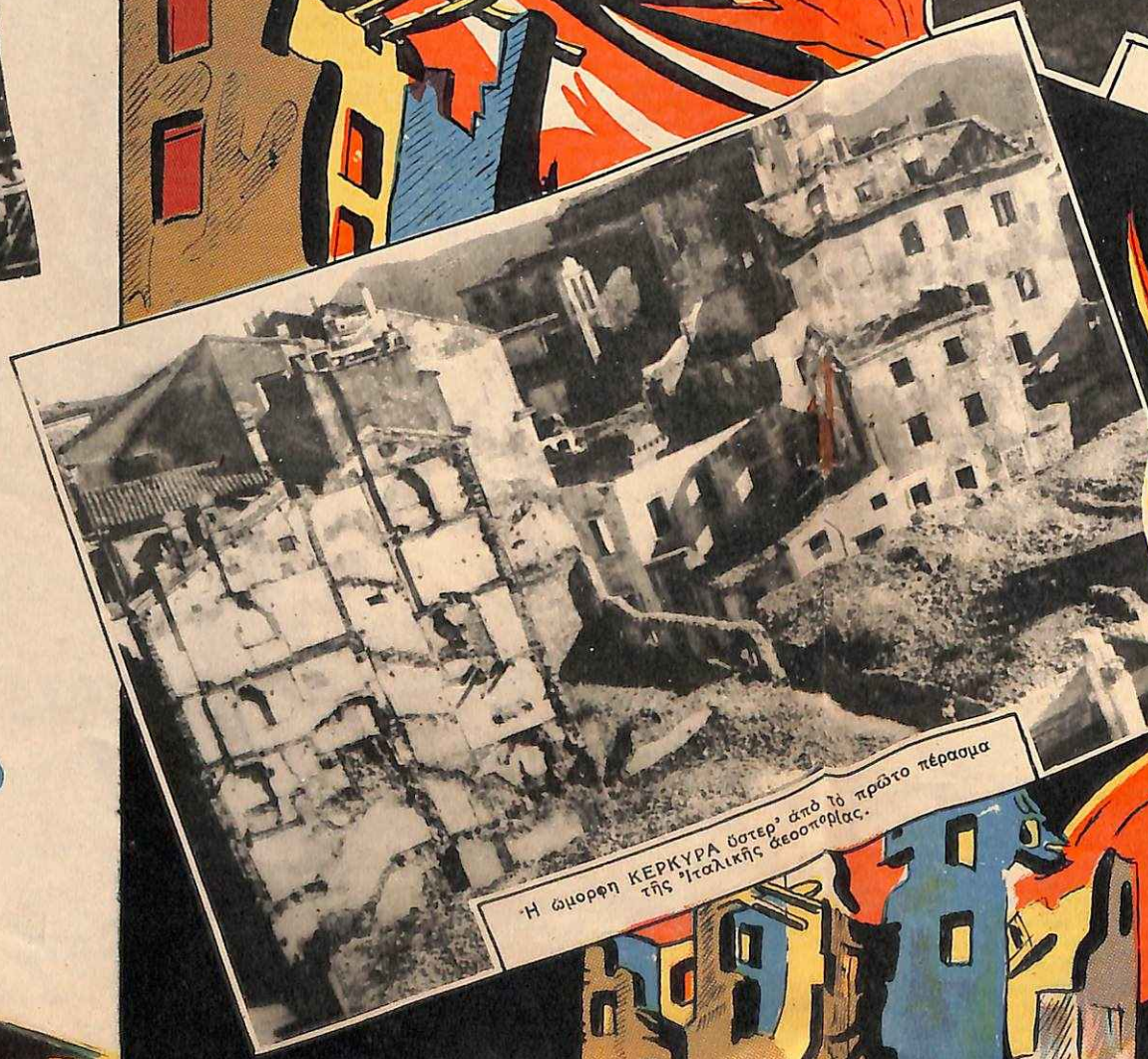

ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ: Τὸ χεῖρ τῶν Οὐννῶν μόνο
ἐρείπια ἄφησε.

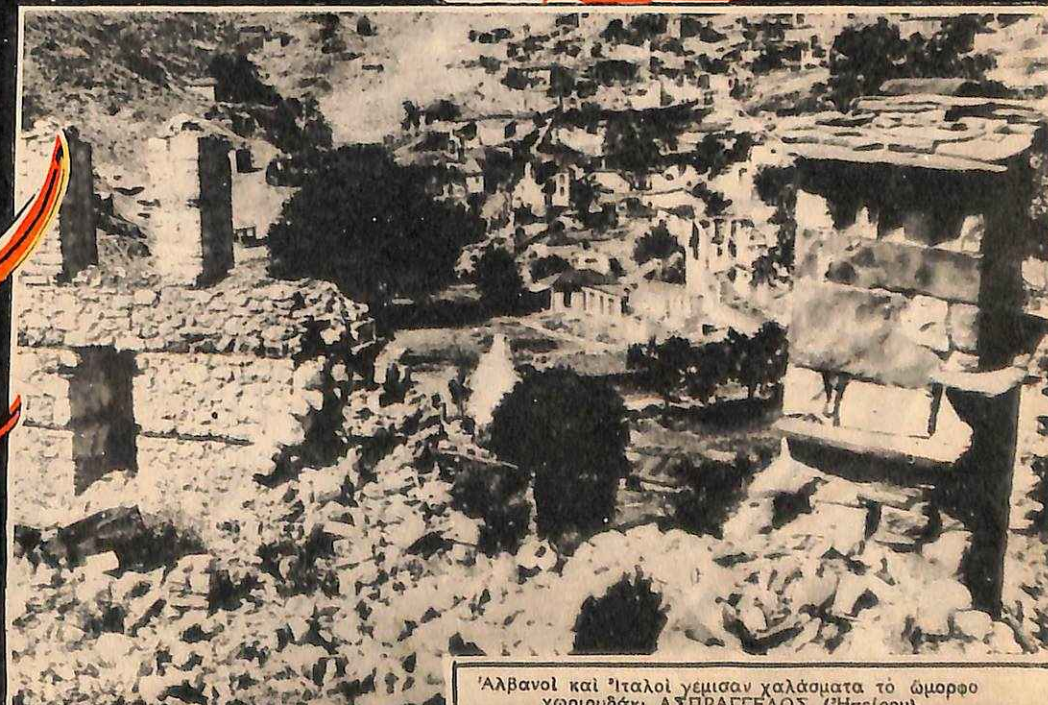
Νὰ γιὰτι Ζητοῦμε Δικαιοσύνη

Μπροστὰ στο γκρεμισμένο ἀπ' τοὺς Βουλγάρους
φτωχικό της, ἡ γερόντισσα θρηνεῖ.

Ἡ ὥμορη ΚΕΡΚΥΡΑ ὕστερ' ἀπὸ τὸ πρῶτο πέρασμα
τῆς ἱταλικῆς ἀεροπορίας.

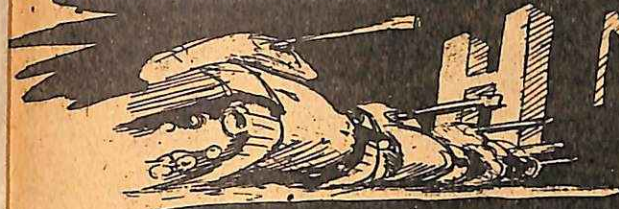

Ἀλβανοὶ καὶ ἱταλοὶ γέμισαν χαλάσματα τὸ ὥμορο
χωριουδάκι ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΣ (Ἠπείρου)

Πέτρος Π. Μαυραμιάλης
Υπουργός τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων

φλάξ ειταν ἐπίτηδες διαφανή. Ὁ Ρόμ-
μελ ἤξερε ποῦ ειταν τὰ ἄρματα μας
ἀλλὰ δὲν ἤξερε ὅτι θέλαμε νὰ τὸ ξέρι-
"Υστερα ὁ Μοντυκόμερ προχώρη-
σε στὴν ἐξαπάτηση τοῦ ἐχθροῦ. "Αρ-
χισε νὰ κατασκευάζει μιὰ σειρά δρό-
μων μὲ κατεβυθιστὴ ἀπὸ ἀνατολικά
πρὸς τὰ δυτικά στὸ βόρειο τομέα, στὸ
ἀντίθετο ἄκρο τοῦ μετώπου ἀπὸ ὅπου
τὰ ἄρματα μας προσπαθοῦσαν νὰ
κρυφτοῦν κάτω ἀπὸ τὰ λεπτά δίχτυα
τοῦ καμουφλάζ, σὰν ἕνα κοπάδι ρινο-
κερὶ κάτω ἀπὸ δέντρα χωρὶς φυλλω-
σια. Αὐτοὶ οἱ δρόμοι κατασκευάστη-
καν τοποθετώντας λάσπη ἀπὸ παρα-
θαλάσσια τέλματα σὲ ὕψος μερικῶν
ἐκατοστῶν πάνω στὴν ἄμμο τῆς ἐρή-
μου. Μὲ τὴν κατασκευὴ αὐτὴ γίνονταν
δρόμοι «Ψεύτικοι», γιὰ νὰ τοὺς βλέ-
πει μόνον ὁ ἐχθρὸς στὴ φωτογραφία,
ἀλλὰ ἔχουν τὸ πλεονέκτημα, ὅτι μπο-
ροῦν γιὰ ἕνα λογικὸ χρονικὸ διάστη-
μα νὰ χρησιμοποιηθοῦν π. χ. γιὰ νὰ
μεταφερθοῦν στρατεύματα κρούσεως
στὴ γραμμὴ τῆς μάχης γιὰ μιὰ ἐπι-
θεση.

Πρώτα έγινε η συγκεντρώση αρκε-
τών ανδρών και ύλικού σε μικρή από-
σταση από το πεδίο μάχης. Κατό-
πι δημιουργήθηκε ο μηχανισμός, πο-
είταν απαραίτητος για να υποτάσσον-
ται άνδρες και τα όπλα τους να ανα-
πυκνωθούν και να μετακινηθούν στο θο-
ρυσμένο σημείο, σε ορισμένο χρόνο.
Ύστερα άρχισε η εξάσκηση των άν-
δρων στη χρησιμοποίηση των όπλων
τους και στην εκτέλεση της ιδιαίτε-
ρης αποστολής, πού είχε ανατεθεί
στον καθένα. Και τέλος εξασπαιήθηκε
ο έθρρος σχετικά με το χρόνο, τον
τόπο και τη μέθοδο της μελλοντι-
κής επίθεσως. Έπρεπε να εξασπαιηθεί
τόσο γιά τη χρονολογία πού θα γινό-
ταν η επίθεσή μας όσο και γιά τον
ιδιαίτερο τομέα όπου θα έπρεπε να
νάν την περιμένη, έτσι πού να βρεθεί
μέ τις έφεδρείες του συγκεντρωμένες
σε κάποιο μακρυνό σημείο.

Ἡ πρώτη φωτογραφία αὐτοῦ τοῦ το-
μέα θὰ ἔδειχνε στὸν ἑχθρό, πὼς εἶχα-
με μετακινηθεῖ καὶ ἀρματα μας πρὸς
τὰ νότια καὶ προσπάθησαμε νὰ τὸ κα-
καμουφλάρουμε. Ἐκεῖνο πού θὰ εἶταν
ἄγνωστο στὸν ἑχθρό εἶταν, πὼς τὰ ση-
μάδια τῶν τάνκς εἶχαν ἀφαιρεθεῖ ἐπὶ τηδε-
φανερὰ καὶ πὼς τὰ δίκτυα τοῦ καμου-
φλάριου ἦσαν ἀπομακρυνθῆναι ἀπὸ τὰ

«Υστερά ο Μοντυκόμερ προχώρησε στην εξαπάτηση του έγχθρου. Άρχισε να κατασκευάζει μία σειρά δρόμων με κατεύθυνση από ανατολικά προς τα δυτικά στο βόρειο τομέα, στο αντίθετο άκρο του μετώπου από όπου τα άρματα μας προσπαθούσαν να κρυφτούν κάτω από τα λεπτά δίχτυα του καμουφλάζ, σαν ένα κοπάδι ρινοκεροι κάτω από δέντρα χωρίς φυλλωσιά. Αυτοί οι δρόμοι κατασκευάστηκαν αποθετώντας λάσπη από παραθαλάσσια τέλματα σε ύψος μερικῶν εκατοστών πάνω στην άμμο τής έρήμου. Με την κατασκευή αυτή γίνονται δρόμοι «Ψευτικοί», για να τους βλέπει μόνον ο έγχθρος στη φωτογραφία, αλλά έχουν το πλεονέκτημα, ότι μπορούν για ένα λογικό χρονικό διάστημα να χρησιμοποιηθούν π. χ. για να μεταφερθούν στρατεύματα κρούσεως στη γραμμή τής μάχης για μία επίθεση.

Ἡ κατασκευή τῶν δρόμων αὐτῶν δὲν μπορούσε φυσικά νά μείνῃ μυστική ἀπό τὸν ἔχθρῳ. Ἡ κατασκευή περὶ τοῦ 100 μιλίων δρόμων μέσα σέ λίγες ἑβδομάδες ἀπαιτεῖ μεγάλη συγκέντρωση ὕλικου. Δέν ἔγινε καμμία προσπάθεια νά τὴν ἀποκρύψουν. Οἱ δρόμοι κατασκευάσθηκαν μέρα μεσημέρι ἀπὸ νοτιοαφρικανικοῦ λόχου μὲ ἀμερικανικά μηχανήματα ὁδοποιίας. Ἡ φυσικὴ ἐρμηνεία τῆς κατασκευῆς αὐτῶν τῶν δρόμων εἶταν πῶς ἐτοιμαζόταν ἐπίθεση στὸ βόρειο τομέα. Ὁ ἔχθρὸς ὅμως ἤξερε, πῶς τὰ ὄργανά μας εἶταν στὸ νότιο τομέα καὶ πῶς αὐτὸ προέλεγε ἐπίθεση ἐκεῖ.

«Ἀχά!» εἶπε τότε τὸ Γερμανικὸ Γε

θα ζαναμετακινήσουτε.
 «Ο Μοντυκόμερ δὲν εἶχε ἐξαπα-
 τήσει μόνο τὸν ἑξορὸ, εἶχε κατορθώσει
 νὰ ἐξαπατήσει καὶ τοὺς δικούς του
 ἄνδρες. Ἐξέρω πῶς με εἶχε ἐξαπα-
 τήσει καὶ μένα. Θὰ σοιξημάτιζα πῶς
 ἡ ἐπίθεσή μας θὰ γινόταν στὰ νότια
 καὶ πῶς ὁ δρόμος στὸ βόρειο τομέα
 ἔγιναν μόνο γιὰ μπλόφα.

«Αλλά ὁ Μοντυγκόμερ δὲν εἶχε κάνει ἀκόμα τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς μπλόφας του. Μόλο που εἶταν θεοφοβούμενος πουργανός, εἶταν ἀπάτε-
ώνας μὲ πείρα. Τὴν ὥρα που κατα-
σκεύαζε τοὺς δρόμους του, ἐτοίμαζε
μυστικά ἑκατοντάδες ψεύτικα τάνκς
ἀπὸ ξύλο καὶ πανί καὶ ἑπὶσης χιλιάδες
ψεύτικα φορτηγά αὐτοκίνητα ἀπὸ τὸ
ἴδιο ὕλικο.

Σὲ μιὰ νύχτα ομάδες φορτηγῶν φά-
νηκαν στὸ βόρειο τομέα κουβαλώνον-
τὰ ψεύτικα ὀχήματα καὶ στρατιὰ ὅλο-
κληρὴ ἀνδρῶν τὰ σκόρπισε πᾶνω στὴν
πεδιάδα. Τὸ ἄλλο πρωτὶ πηγαίνονταν
στὴν δουλειά μου, βρῆκα τὴν ἔρημο
γεμάτη αὐτοκίνητα. Ἕταν τόσο πετυ-
χημένα, ποῦ σὲ ἀπόσταση μερικῶν
ἐκατοντάδων γραμμῶν δὲ μπορούσας
κάνεις νὰ ξεχωρίσει τὰ ψεύτικα ἀπὸ
τὰ ἀληθινά. Θαύμασα τὴν εὐφυΐα του.
Ύστερα μοῦ ἐξέφυγε μιὰ βρисиά! Ὁ
Μοντυγκόμερ φάινεται ἔχει ξεχάσει
μιὰ λεπτομέρεια. Δὲν αἶψαν ἵχνη τὴν
αὐτοκίνητα! Ἡ πρώτη ἀναγνωριστικὴ
φωτογραφία θὰ ἀποκάλυπτε πῶς εἶταν
ψεύτικα, γιατί ἔλειπαν τὰ ἵχνη στὸ
ἔμμο τῆς ἐρήμου.

Καί πάλι φαίνεται τὸ Γερμανικὸ Ἐπιτελεῖο φώναξε «Ἀχά!» γερμανιστ

«ΟΙ Άγγλοι ακόμα μās εξαπατούν πώς δὴθεν θὰ κάνουν ἐπίθεση στὰ βόρεια, ἀλλὰ ἐμεῖς παρατηροῦμε τὰ ἀρματα τους πού εἶναι ακόμα στὰ νότια. Τί ἀνόητοι νὰ χάσουν τὸ παιγνίδι, ξεχνώντας πὼς ἔπρεπε νὰ κάνουν καὶ ἱγνή πίσω ἀπὸ τὰ ψεύτικα φορτηγά!».

Μὲ ντροπὴ μου ὁμολογῶ, πὼς εἶχα τὴν ἴδια γνώμη. Τὴν ἀλλάξα μερικὲς μέρες ἰσχυρότερα, δταν περνοῦσα πάλι ἀνάμεσα σ' αὐτὰ τὰ ψεύτικα φορτηγά. Δὲν πίστευα τὰ μάτια μου, ἔταν πλησίασα τὸ πρῶτο. Κάτω ἀπὸ τὸ πανί ἐδῶ καὶ λίγες μέρες δὲν ὑπῆρχε τίποτε. Τώρα εἶταν ἕνα τάνκ ἀπὸ κάτω, μὲ τὸ μεγάλο κανόνι του στὴ ἔση, σάν ἕνα προϊστορικὸ τέρας. Ἀπὸ τὸ ἔδαφος τὸ τάνκ φαίνόταν, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν ἀέρα δὲν μπορούσε κανεὶς νὰ τὸ δεῖ κάτω ἀπὸ τὸ πανί τοῦ ψεύτικου φορτηγοῦ. Σὰ λύκος μὲ δερμα προβάτου.

Στ' ἐλλήθεια ὁ λύκος εἶχε μεταμφιεσθεῖ σὲ πρόβατο τὸ τάνκ εἶχε μπεῖ κάτω ἀπὸ τὸ ψεύτικο φορτηγό. Εἶχε μπεῖ ἐκεῖ χωρὶς νὰ ἀφήσει ἱγνή πίσω του.

Κάτω ἀπὸ κάθε ψεύτικο φορτηγὸ βρισκόταν ἕνα τάνκ, ἀλλὰ εἶχαν ἐξαφανιστεῖ προσεχτικὰ τὴν ἱγνή. Τὴν ἴδια νύχτα, ὅπως διαπιστώσα ἀργότερα, τὰ ψεύτικα τάνκς, τοποθετήθηκαν κάτω ἀπὸ τὰ δίχτυα τοῦ καμουφλάζ στὴν ἄλλη ἱγνή τοῦ μετώπου, τριάντα μίλια νοτιότερα. Καὶ τὰ ἀληθινὰ τάνκς μετακινήθηκαν πρὸς τὰ βόρεια ἀπὸ τὸν ἴδιο δρόμο, πού εἶχαν ἰφρεῖ τὰ ψεύτικα. Τὰ ἀναγνωριστικὰ ἀεροπλάνα τῶν Γερμανῶν ἐκείνη τὴν ἡμέρα θὰ διαπίστωναν ἀσφαλῶς πὼς τὰ ἀρματα μας; εἶταν ακόμα κάτω ἀπὸ τὰ δίχτυα τους στὰ νότια, καὶ πὼς στίς χιλιάδες φορτηγὰ στὸ βόρειο τομέα δὲν εἶχε ἀλλάξει τίποτε. Ἡ ἀλήθεια φυσικὰ εἶταν πὼς ὁ Μοντγκόμερυ εἶχε μεταθέσει τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ ἀρματα του στὴν ἄλλη ἅκρη τῆς γραμμῆς, χωρὶς ὁ ἔχθρος νὰ τὸ υπομνησθεῖ. Καμμιά φωτογράφια δὲν θὰ μπορούσε νὰ ξεχωρίσει τὰ ἱγνή πού ἀφανίσαν ἐγκαταλείποντας τὰ δίχτυα τους, γιατί εἶχαν σχηματιστεῖ πάρα πολλὰ ἱγνή στὴν περιοχὴ ἐκείνη. Τὰ νέα δὲν θὰ μπορούσαν νὰ διαπιστωθοῦν.

Γιὰ μάρτυρα τῆς ἐπιτυχίας τῆς μπελόφας τοῦ Μοντγκόμερυ ἔχουμε μιά προσωπικότητα σάν τὸν στρατηγὸν φόν Τόμας, τὸ διοικητὴ τοῦ Ἀφρὶκα Κόρ. Αὐτὸς πιάστηκε αἰχμάλωτος στὴ μάχη πού προετοίμαζε ὁ Μοντγκόμερυ. Μία ἡ δύο μέρες μετὰ τὴν αἰχμαλωσία του γευμάτιζε μὲ τὸν Μοντγκόμερυ στὴν καντίνα τοῦ στρατηγείου. Ὁ Μοντγκόμερυ τὸν ρώτησε, ἂν ἤξεραν οἱ Γερμανοὶ ἀπὸ πρὶν τὴν ἡμερομηνία πού θὰ ἀρχίζε ἡ ἐπίθεση καὶ ἂν ὑποψιάστηκαν σὲ ποιὸν τομέα θὰ γινόταν.

«Μας αἰφνιδιάσατε σχεδὸν ἴλους» εἶπαν ἡ ἀνεπιφύλαχτη ὁμολογία τοῦ Γερμανοῦ. «Ἐγὼ μόνος ὑποψιάστηκα τὴν ἀθήγεια γιὰ τὸν τομέα πού θὰ γινόταν ἡ ἐπίθεση, ἀλλὰ ἀπατήθηκα στὴν ἡμερομηνία. Εἶχα τὴν ἰδέα, πὼς ἡ ἐπίθεση θὰ γινόταν στὸ βόρειο τομέα, ἀλλὰ δὲν μπορούσα νὰ πρσοῦλυτῶ τους ἄλλους στὴ γνώμη μου. Ἐπειδὴ τὸ πολεμικὸ μας συμβούλιο δὲν μπορούσε νὰ μὲ πείσει ὅτι εἶχα ἄδικο, ζητήσαμ τὴν γνώμη τοῦ Ρόμμελ, πού εἶταν μὲ ἄδεια στὴ ἱταλία. Ὁ Ρόμμελ μās εἰδοποίησε, πὼς εἶχε

Τὸν Ἡλία Παπαπούλου Ε.Φ. Ἀνθ/γος

Ποδάρεις!... Πόδια δλων τῶν εἰδῶν καὶ ποιότητων. Πόδια μακρὰ, πόδια κοντὰ, πόδια χωρὶς φόρμα «ἀσουλῶποτα» ἀγωνίζονται νὰ σηκώσουν τίς ἀσκήκατες ἀρβύλλες. Ἀπὸ τὰ κάτω ἄκρα συνήθως ἀρχίζει ἡ κομψότης τῆς νέας στρατιωτικῆς ζωῆς τοῦ νεοσυλλέκτου. Δένοντας τὰ κορδόνια, τυλίγονται, ξανατυλίγονται, κι' ὅλο λυμένα βρίσκονται. Κι' ἂν κάποτε καταφέρουν νὰ τὰ δέσουν στερεὰ, δὲν τοὺς ἀφήνουν ἡσύχους οἱ «παλαιοί».

— Ρε «γιάννη» ρεῖε... Δέσε τὸ κορδόνι πού σοῦ λύθηκε...

Σκύβει ἁφνισμένος ὁ φοουκαρὰς νὰ τακτοποιήσῃ τὴν ἀρβύλλα του. Τὸ κορδόνι εἶναι δεμένο ὅμως. Καταλαβαίνει ὅτι τὸν πειράζουν, βάζει τὸ κεφάλι κάτω καὶ ἀπομακρύνεται ὀλοαχῶς. Τὸ πολὺ—πολὺ νὰ ψιθυρίσῃ δύο—τρὲς βρισίες ἀρβανίτικα...

Διδασκαλία καὶ τέχνη χρειάζεται γιὰ νὰ δεθοῦν κανονικὰ τὰ «περισφύρια». Σκύψιμο καὶ κόντρα σκύψιμο. Ὑστερα τὸ παντελόνι εἶναι πελώριο, τὸ χιτῶνιο μικρὸ καὶ δὲν ξέρουν ἀκόμη τὰ «γιαννάκια» πὼς νὰ τὰ συμμαζέψουν, νὰ σιγουρισθοῦν. Ἀλλὰ καὶ τί νὰ πρωτοσυμμαζέψουν... Ἐξήκοντα ἑπτὰ (ἀριθ. 67) κομμάτια τοὺς παραδίδει ὁ διαχειριστὴς τῆς Μονάδος. Ἀπλωμένη εἶναι ἡ κουβέρτα καὶ δέχεται ὅλα τὰ εἶδη πού ἀπαιτεῖ ἡ νέα τους ζωὴ, ἡ στρατιωτικὴ, ἀπὸ ὀδοντοβουρτσά μέχρι κουνουπιέρα! Μετρᾶνε καὶ ἔναμετρᾶνε γιὰ νὰ τὰ βάλουν σὲ κάποια τάξη. Ἐκεῖνο πού τοὺς μπερδεύει πολὺ εἶναι οἱ «ἱμάντες». Κάπου δέκα—δῶδεκα, πού πρέπει νὰ ταιριάζουν, νὰ συνδεθοῦν γιὰ τὸ γυλιό, γιὰ τὸ σακκίδιο, γιὰ τὸ ὄπλο. Ἐπιστήμη δόκλιση...

Στέκεται μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτὸ μπροστὰ στὴν ἀπλωμένη κουβέρτα ὁ «γιάν-

ναί» παίρει ὀριστικὲς πληροφορίες ἀπὸ τὸ Βερολῖνο, πὼς θὰ κάνανε τὴν ἐπίθεση μὲ ἀρματα στὸ νότιο τομέα κατὰ τίς 5 Νοεμβρίου καὶ πὼς ἡ ταχτικὴ σας θὰ εἶταν νὰ ἐπιδιώξετε διάσπαση μὲ τὰ ἀρματα σας καὶ ἀναδιπλῶση τῆς γραμμῆς μας πρὸς τὴ θάλασσα. Ἀντί νι' αὐτὰ κάνατε τὴν ἐπίθεση στὸ βόρειο τομέα δύο ἑβδομάδες νωρίτερα ἀπὸ ὅτι περιμέναμε, καὶ μās αἰφνιδιάσατε τόσο, ὥστε ὁ Ρόμμελ εἶταν ἀκόμη στὴν ἱταλία καὶ δὲν πρόφτασε νὰ γυρίσει, παρὰ ὅταν ἡ μάχη εἶχε ἀρχίσει πρὶν ἀπὸ ἀρκετὲς μέρες.

Ἡ ἱστορία τοῦ φόν Τόμα ἀποκάλυψε ἕνα μέρος ἀπὸ τὴν ἐμμεση μπελόφα πού εἶχε γίνει. Ἡ ἐσφαλμένη πληροφορία γιὰ τὴν ἡμερομηνία καὶ τὸ σημείο, ὅπου θὰ κάναμε τὴν ἐπίθεση, εἶχε ἐπιτήδες ἐπιτραπὴ νὰ περάσει μὲσω τῶν Γερμανῶν πρακτόρων ἀπὸ τὸ Λονδίνο στὸ Βερολῖνο.

νης». Εἶναι ζαλισμένος. Κι' ἐκεῖνο πού βρῖσκει μόνον πρόχειρο νὰ πρῶτο φορέσει εἶναι τὸ δίκκοχ πού θὰ καλύψῃ τὸ κουρεμένο του κεφάλι. Πάντοτε ὅμως εἶναι μικρὸ καὶ στέκεται στὴν ἅκρη τῆς κουρεμένης κεφαλῆς του. (Οἱ Ἑγγλέζοι, φαίνεται ἔχουν μικρὸ κεφάλι καὶ μεγάλο μυαλό, ἐνῶ ἐμεῖς ἔχουμε μεγάλο κεφάλι καὶ μικρὸ μυαλό).

Εἶνε φοβισμένοι οἱ «γιάννηδες» ἀσυνήθιστοι στὴν καινούργια τους ζωὴ. Κάθε τι πού βλέπουν, κάθε τι πού ἀκούουν τοὺς φαίνεται παράξενο πολὺ. Τὴν ξέρουν καλὰ τὴν ψυχὴ τους κατὰστασι οἱ «παλαιοὶ» καὶ τοὺς «δουλεύουν» κανονικὰ. Εἶναι ἀπὸ τὰ πρῶτα βράδια πού περνοῦνε στὸν στρατῶνα.

Στὴ μέση τοῦ θαλάμου στέκεται ὁ «παλῆος» δεκανέας «Πειραιωτᾶκι» ἀπὸ τὰ Ταμπουρία καὶ παίξει μὲ τὴν ἀγωνία τους.

— Γιὰ 6 μῆνους τοῦλάχιστον «γιάννηδες» βάλτε σφουγγάρι στὴ λέξι ἀνάπαυσις... Τὸ ὅποιο κυνηγητὸ καὶ γυμνάσι ἀπὸ τὴν ὥρα πού θὰ φέξῃ ὁ Θεὸς τὴν ἡμέρα μέχρι τὴ νύχτα.

— Μωρὲ τί λές;

— Τί λέω; Τί λέω δὲν εἶναι τίποτα... Τί θὰ εἰδῆτε εἶναι τὸ ἀσχηματῶν... Καλὰ τώρα στὴν ἀρχὴ πού δὲν ἔχετε ὄπλα... Νὰ σὰς καμαρώσουν ὅμως ὕστερα... Μὲ τὸ ὄπλο, μὲ τὸ πολυβόλο στὴν πλάτη καὶ τροχάδην μιά ὥρα...

— Θὰ πεθάνουμε τότε, δεκανέα!

— Βλακεῖς, ρε «κοροῖδα»... δὲν πεθαίνει κανεὶς στὸ στρατὸ ἀπὸ γυμνάσια... Μόνον πού θὰ σὰς βγῇ ἡ πίστη ἀνάποδα καὶ θὰ σφίξουν τὰ κοκκινάκια σας... Χρειάζεται... Χρειάζεται ὅμως...

Ζυγώνουν τὰ «γιαννάκια» κοντὰ—κοντὰ τρομαγμένα... Προσπαθοῦν νὰ πάρουν κουράγιο μεταξύ τους. Ἡ πρώτη ἑβδομάδα εἶναι πολὺ κουραστικὴ! Μακρὰ ἀπὸ τὸ σπῆτι, ἀπὸ τὴν οἰκογένεια, κλεισμένοι στὸ θάλαμο. Ἡ δευτέρη κάπως καλλίτερη. Ἡ τρίτη ὑποφερτὴ. Καὶ τὴν ἡμέρα τῆς ὀκτωμῶσας οἱ «γιάννηδες» θὰ εἶναι πλέον ἐπίσημοι στρατιῶτες μὲ ἀέρα. Θὰ ἔχουν ὄπλα, θὰ ἔχουν βαρύτατες ὑποχρεώσεις καὶ καθήκοντα. Στὰ χέρια τους θὰ εἶναι ἡ τύχη καὶ ἡ ἀσφάλεια τῆς χώρας μας. Θὰ εἶναι οἱ πρῶτοι στρατιῶτες τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ τακτικοῦ στρατοῦ.

Γι' αὐτὸ ἴσως εἶναι οἱ πλέον συμπαθητικοὶ «γιάννηδες» πού πέρασαν ποτὲ ἀπὸ ἑλληνικοὺς στρατῶνες.

Η.Λ. Σ. ΠΑΠΑΠΟΥΛΟΣ

Ἐφ. Ἀνθ/γός

Λάμπρου Κορομηλά

Διαβαίνοντας τὸ Λίβανο, βρῖκα τὴν Ἑλλάδα. Ἡ θάλασσα καὶ τὰ βουνά, τ' ἀκρογιάλια κι' οἱ κάμποι, θύμιζαν Πατρίδα. Στίς γελαστὲς κι' εὐχάριστες μορφὲς τῶν ἀνθρώπων, ἀνεγνώριζα δικούς μας, στὰ τραγούδια καὶ στὰ διηγήματα φιλικὲς στροφὲς καὶ φράσεις. Θέλησα νὰ τοὺς γνωρίσω καλλίτερα. Μὰ στὸ διάβα μου, λίγα μπόρεσα ν' ἀρπάξω. Δὲν τολμῶ νὰ κάνω κριτικὴ, οὔτε κἂν περιγραφή τῆς πνευματικῆς κίνησης τοῦ τόπου. Θὰ σχεδιάσω μόνον ὅσα ἡ γληγοράδα μ' ἀφίσε νὰ γνωρίσω στὸ βιαστικὸ πέρασμά μου.

Γύρω στὰ 1800, ἡ πνευματικὴ κίνησι τῶν ἀραβοφώνων λαῶν εἶχε πέσει σὲ τόσο χαμηλὸ ἐπίπεδο, πού κι' αὐτὴ ἀκόμα ἡ γλῶσσα κινδύνευε νὰ χαθῇ. Τίποτε δὲν ὑπῆρχε νὰ τὴν τυνώσῃ, νὰ τὴν ἀνανεώσῃ. Φραγμὸς αὐτὸ τὸ κατακόλυμα, ἔβαλαν οἱ δύο Λιβανέζοι ἀδελφοὶ Γιαζίζ. Τύπωναν βιβλία. Ἐπανεκδῶσαν παλιὰ κείμενα. Φρεσκάρισαν τὴ γλῶσσα. Παρ' ὅλες τίς δυσκολίες πού συνάντησαν κατάρθωσαν ὅχι μόνον νὰ πετύχουν, ἀλλ' ἀκόμα καὶ νάβρουν μιμητὲς. Ἐτοῖς ἀρχισε μιά ἐποχὴ ἀναγεννήσεως. Ἡ γλῶσσα τοῦ ἱεροῦ Κορανίου εἶχε σωθῇ. Ἡ πνευματικὴ κίνησι ἔδωσε νέον αἷμα, νέα ὄρμη στὴν ἀραβικὴ φιλολογία. Πρῶτος ὁ Λίβανος ὑψώνει τὴ σημαία.

Ὅσο λίγα χρόνια κι' ἂν πέρασαν ἀπὸ τότε, ὅσο μικρὸς κι' ἂν εἶναι ὁ τόπος, ὅσες καταστροφὲς κι' ἂν ὑπέστη κι' ἀγῶνες ἂν ἔκανε, ὅσο πτωχὸς κι' ἂν εἶναι, ὁ Λίβανος ἔχει μιά πνευματικὴ κίνησι καταπληκτικὴ. Ποιητὲς καὶ λογοτέχνες, δημοσιογράφοι καὶ στοχαστὲς, ὁ ἕνας καλλίτερος ἀπ' τὸν ἄλλο, κι' ὅλοι μαζί, κορφές.

Λές καὶ ἡ φύσι, χιόνια στὴν πρσινάδα καὶ κοκκινόχωμα στὴ θάλασσα, λές κι' ἡ ἀτμόσφαιρα, λεπτὴ καὶ καθάρια, μὲ σύννεφα κι' ἀγέρα, βουνήσια καὶ θαλασσινὴ, πλούσις τοὺς Λιβανέζους μὲ προτερήματα μεγάλα. Ἀγὰ πρὶν τὸν τόπο τους γιὰ τὴν ξέρουν τὴν ἀξία του. Ἀξία πού ὁ πολιτισμένος κόσμος ἀναγνώρισε μόνον πρὶν λίγα χρόνια, ἴσως γιὰ τὴν θυμῆθηκε τὸ τί πῆρε ἀπὸ τοὺς Φοίνικες γιὰ νὰ θεωρεῖται πολιτισμένος...

Δὲν ἔχουν ἀξιώσεις. Δὲν ἔχουν βλέψεις. Θέλουν νὰ ζήσουν ἥρεμοι, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ στοχάζονται καὶ νὰ φιλοσοφοῦν. Δὲν εἶναι πολεμιστὲς. Δὲν εἶναι ἐιρηνιστὲς. Δὲν φιλοδοξοῦν νὰ σηκώσουν καμμιά παντιέρα. Δὲν ζητοῦν μιά γωνιά ἐλεύθερη γιὰ νὰ ζήσουν καὶ νὰ ἐργασθοῦν, ἀλλὰ γιὰ νὰ ζήσουν καὶ νὰ σκεφθοῦν: τὰ παλιά, τὰ τωρινά, τὰ ἐρχόμενα, μὰ πιὸ πολὺ αὐτὰ πού ἡ ψυχὴ περιμένει χωρὶς νὰ τὰ βλέπει νὰ φτάνουν. Δὲν ξέρουν νὰ κάνουν ὅσα πράγματα μαζί. Ὅταν γράφουν γιὰ τὴν Ἀγάπη, μιλοῦν μόνον γιὰ ἔρωτα. Δὲν κάνουν ψυχολογία. Κάνουν τὴν ἀγάπη πάνω στὸ χαρτί.

Μιά ἀπὸ τίς ἱσχυρότερες φυσιογνωμίες τῶν συγχρόνων Λιβανέζων, εἶναι καὶ ὁ Ἀμὴν Νάχλι. Εἶναι ὁ πρῶτος ποίημα, πού ζεῖ σάν τραγοῦδι.

«Κυτᾶζω τὸν κόσμο ἀπὸ τὸ Λιβανέζικὸ σπῆτι μου, λέει, κι' ὅχι τὴν πατρίδα μου ἀπὸ τὸ σπῆτι τοῦ κόσμου». Θαυμάζει τὸν Μπωντελαίρ. Παρ' ὅλη τὴν ἀγνότητά του, τὸν θαυμάζει χωρὶς νὰ πληγώνεται ἡ λεπτεπίλεπτη ψυχὴ του. Στὸ Παρίσι, πάνω στὸν τάφον τοῦ Μπωντελαίρ, διαβάσει κανεὶς ἕνα ποίημα τοῦ Ἀμὴν Νάχλι:

«Ὡ, νὰ μπορούσε ὁ ἱσκιος, ὁ δακρυσμένος ἀπ' τὴ

ζροσιά, νὰ δροσίζε τὰ χεῖλῃ σου.

— σκύβοντας ἀνάλαφρα καὶ χαδιάρικα πάνω σου.

»Στάθηκες ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους ὁ πιὸ ἀθλιος,

— πᾶρε τώρα λοιπόν, μὲ τὰ δύο σου τὰ χέρια τὴν σωστικὴ γαλήνη.

»Πέθανες ποτισμένος ἀγωνία, πόθους, ξαγρύπνεις.

— Ἐκούρασε πιά τὸ στήθος σου, γέμισε τὸ βλέμμα σου. Ἀνθίσαν τώρα τὰ ἄνθη σου.

— Οἱ ἀνθρώποι ἀγαπήσαν τὸ Κἂκὸ, καὶ γυρίζουν πρὸς σέ.

»Πόσο ἔμορφα φαντάζουν μέσα στ' ἀνθ,

— Μὴ καὶ δὲν τὰ πότισες μὲ τὰ δάκρυά σου;

»Ὡ, νὰ μπόραγα νάφταναν τὸ θλιβερό σου μῆμα

— γιὰ νὰ φιλοῦσα τὰ δύο σου τὰ χέρια...

Θάπρεπε κανεὶς ν' ἀκούσει ἀραβικὰ αὐτοὺς τοὺς στίχους. Εἶναι πολλὲς λέξεις πού χάνουν μὲ τὴν μετάφραση, γιὰ καμμιά γλῶσσα δὲν μπορεῖ ν' ἀποδώσει τίς ἀραβικὲς ἐκφράσεις. Μὰ ἡ προσοπικότης τοῦ Ἀμὴν Νάχλι, φαίνεται στὴν παρακάτω φράση του, πού δὲν γιὰ τὸ ἔργο του:

— Ἀσπίδες ἔννοιες σὲ λιτὸ καὶ ἀρρενωπὸ ὕφος.

Ἐνας ἄλλος ποιητὴς, πού δὲν μπόρεσα νὰ γνωρίσω εἶναι καὶ ὁ Μπεσσάρα Χοῦρι, ὁ ἐπιλεγόμενος «Αἰώνιος». Ὅλοι τὸν ἔχουν στὸ στόμα τους, γιὰ τὸ καθέναν βρῖσκει στὰ ποιημάτων του τὴ δικιά του εἰκόνα. Δὲν ἔχει μέτρο κι' ὁμοιοκαταληξίες. Δὲν ἔχει αὐτὸ πού λέμε: Τέχνη. Δὲν εἶναι, κατὰ γράμμα: Ποιητὴς. Εἶναι τραγουδιστὴς τοῦ ἀνθρώπινου ἱδρώτα. Θὰ μείνει γιὰ πάντα ὁ Χοῦρι, γιὰ τὴν ἔρεϊ, μιλώντας στὸν ἑαυτὸ του; ν' ἀγγίζει τίς ψυχὲς ὅλου τοῦ κόσμου. Εἶναι ὁ πλανόδιος, ἀνήσυχος, τροβαδούρος. Εἶναι ὁ τραγουδιστὴς τῶν ἀδύνατων μὰ καὶ τῶν δυνατῶν, τῶν πονεμένων καὶ τῶν γελαστῶν. Τροβαίρια, οἱ λέξεις του ἐνώνονται καὶ κάνουν τὸ ἀκριβοτίμητο τραγοῦδι του. Τὸ παίρνουν οἱ κορφές, γιὰ τὸ λέν οἱ βουνήσιοι, τὸ παίρνουν οἱ πολιτείες γιὰ τὸ λαὸς τὸν τραγοῦδα. Τὸ ψέλνουν τὰ κύματα πού τ' ἀκοῦν ἀπ' τοὺς παραδῆς.

Δὲν μπόρεσα νὰ βρῶ κανένα μεταφρασμένο. Μὰ, ἂν ἀκούοντάς τα, δὲν κατάλαβα ἀπὸ τὰ λόγια τὴν ἔννοια, ὅμως ἀπὸ τὴν ἔκφραση πού ἔπαιρναν τὰ μάτια αὐτῶν πού τὰ ἔλεγον, ἔννοιωσα πολλά. Ἐννοιωσα πειὸς εἶναι ὁ Μπεσσάρα Χοῦρι καὶ γιὰ τὸν λέν: «Αἰώνιος».

Ἀδύνατος, μὲ λεπτὰ χαρακτηριστικὰ, μὲ κατάμαυρα μαλλιά πού σκεπάζουν τὸ μισὸ τοῦ μετώπου, μὲ μεγάλα φωτεινὰ μάτια κρυμμένα πίσω ἀπὸ τὸ τούλινο πέπλο τῆς ἀτέλειωτης σκέψης, ὁ ποιητὴς Ἐλίας Ἀμπου Σάμπκε, μού μιλά γιὰ τὴν ποίηση. Δὲν ἔχει θεωρίες καὶ κανόνες. Ἰσα—ἴσα πού τὰ δύο αὐτὰ δημιουργήματα τοῦ ἀνθρώπου σκοτάνουν τὴν ὁμορφιά τοῦ τραγοῦδιου.

— «Τὸ ἀπέραντο», δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ «πεπερασμένο». Νομίζει ὅτι ἡ ποίηση εἶναι ὁ καθρέπτης τῆς ζωῆς. Ἡ σκέψις εἶναι μιά ἀσπράχη. Δὲν πρέπει νὰ σταματᾷ κανένα ἐμπόδιο. Πῶς λοιπὸν μποροῦμε νὰ τὴν βάλουμε σὲ πλαίσια; Πῶς μποροῦμε νὰ περιφράξουμε τὸ στοχασμὸ; Ἀφοῦ ἡ ποίηση συγκεντρώνει τὴ ζωὴ καὶ τὴ φύσι, πῶς θαρροῦμε νὰ σταματήσουμε, μὲ ἀνθρώπινους κανόνες, ὅτι ὁ Θεὸς δημιουργεῖ;

Ὁ Ἀμπου Σάμπκε εἶναι ἕνας ποιητὴς πού ζεῖ γράφοντας ὅσα κρῦβει βαθειὰ μέσ' στὴν ψυχὴ του. Μὲ τὰ μάτια πάντα σκεπασμένα ἀπὸ τὸ πέπλο τῆς στοχασίας, ζεῖ κλεισμένος στὸν ψυχικὸ κόσμο πού ἐφτίζει. Ἐξετάζει καὶ ἐξετάζεται: Μελετᾷ καὶ μελετᾶται. Προσέχει τ' ἀποτελέσματα τῆς ἐσωτερικῆς ἐπίδρασης στὸν ἑαυτὸ του, καὶ στοὺς ἄλλους καὶ γράφει:

«Μ' ἀρέσει νὰ μυρίζω τῆς πληγωμένης καρδιᾶς τὸ αἷμα.

Ἀγαπῶ ἀφάνταστα ὅ,τι εἶναι μαῦρο,

ὅ,τι μελαγχολικὸ. Συχαίνωμαι τίς γιορτές.

Από το τραγούδι της βοσκοπούλας προτιμώ το τραγούδι της κουκουβάγιας μέσα στους σιωπηλούς πύργους, Στο ψιθύρισμα του δάσους, τις φωνές της θύελλας.
Είναι ο τραγουδιστής που στέλνει την «Μυστηριώδη Γένεση», τις κρυμμένες πολιτείες, τους χαμένους πολιτισμούς, τις νεκρωμένες ομορφιές, τις θαμπωμένες μεγαλοπρέπειες.

Στο βιβλίο του που έχει για τίτλο: «Τά έρπετά του Παραδείσου», μιλώντας κάπου για τα Σόδομα, λέει: «Τι σ' ενδιαφέρει ή τιμωρία του Θεού σου; Μη δέν είναι κι αυτός, μια σπίθα από τη φλόγα;

Πλάτ του ο Όμαρ Φαχούρι παρακολουθεί τη συζήτηση χωρίς να διακόπτει. Λάμπουν τα μάτια του μέσα από τα γυαλιά, φέρνει τόνα χέρι πάνω στ'άλλο, σφίγγοντας τα μακρὰ, αδύνατα δάκτυλά του. Όλα του τὰ νεύρα είναι σε κίνηση. Χωρίς να μιλά, καταλαβαίνεις κυττάζοντάς τον, πως συμφωνεί με τον Έλιος Άμπου Σάμπκε. Ο Φαρούχι είναι δημοσιογράφος και διηγηματογράφος. Κάτω από την πέννα του ζωγτανεύουν όλες οι ομορφιές των ανθρώπων και της Φύσης. Ρεαλίστας στο έπακρον, έπηρεάζεται από το ρομαντισμό της γλώσσας του και γράφει ομορφαίνοντας τον πόνο και τον άγωνα. Τα θέματα που έκμεταλλεύεται είναι διάφορα. Παλιές μὰ και νέες Ιστορίες, λαμπρούς, ήρωϊκούς, περασμένους χρόνους, τον πόνο του εργάτη και του αγρότη, του βουλευτή και του ακαμάτη.

Όλα περνούν από τη σκέψη του, όλα ξαναζωντανεύουν στο χαρτί. Ρωτώ αν έγραψε ποτέ για τον άγωνα του ανθρώπου, ενάντια στη γη. Ο Φαχούρι κυττάζει συλλογισμένος. Μά ο Άμπου Κάμπκε, που σιωπηλός άκουγε, πετάγεται ξανάμμένος:

—«Πού άκουστηκε ποτέ πως ο άνθρωπος αγωνίζεται εναντίον της γης; Η γη είναι ή μάνα του ανθρώπου. Κανένα παιδί δέν παλεύει με τη μάνα του.»

Το έξηγώ πως το παιδί πρέπει να παλαίψει για να μπορέσει να γίνη άξιος γ' ανακαλύψη το μυστικό της ζωής. Πως ο άνθρωπος πρέπει να ιδρώσει, να αγωνισθεί για ν' αποσπάσει τα δώρα της γης.

—«Ναι, μά δέν είναι πάλη αυτό,—συνεχίζει,— είναι ή ομορφιά, ο σκοπός της ζωής. Ζούμε δουλεύοντας τη γη, προσπαθούμε μιάς και κάποτε θα βρεθούμε κοντά της, ένα μαζί της, να καταλάβουμε τη μυστική λαλιά της, ν' απολαύσουμε τα κρυφά της δώρα. Η Γη και ο άνθρωπος, ποτέ δέν βρέθηκαν αντιμέτωποι. Δέν αγωνίζεται ο ένας ενάντια του άλλου. Για την ακρίβεια, άγωνα δέν υπάρχει. Όλα, και οι προσπάθειες και ή κόυραση, έμας θα όφελήσουν. Η Γη είναι Μάνα. Και κακό παιδί να βγής, πάντα κάτι θα πάρεις. Αν είσαι καλός δως και την προσέξεις, τότε όλοι οι θησαυροί της είναι δικοί σου.»

Τόν Ζοζέφ Σουσούμπ, δέν μπόρεσα να γνωρίσω. Μά όλοι κάτι θάχαν να μου πουν για τον λεπτό καλλιτέχνη του στίχου, ύμνητη της απλότητας, της ήρεμίας. Έγραψε τό: «Παραπταμένο κλουβί» και την: Φλεγόμενη Βάττο» Ένα από τὰ τελευταία του ποιήματα είναι και το παρακάτω:

«Παιδί μου, πάντα να χαμογελάς.
Τό γέλιό σου, τό δρόμο μου φωτίζει.
Με τό χεράκι σου όδηγα τόν πατέρα σου
στο φώς,
και μάθε του
να βλέπει τη ζωή
με τὰ παιδιάτικα σου μάτια.»

Τὰ τελευταία τραγούδια του Σουσοούμπ είναι γεμάτα άγωνία να δει να μάθει. Προσπαθεί να βγάλει από πάνω του τό σκληρό πετόι που πνίγει την καρδιά του, τό πετόι που τοΰδωσεν ή μάθηση και ή Κοινωνία. Ζητά τό φώς από την φύση, από τὰ ζουζούνια, από τὰ παιδιά. Λαχταρά τό άπλό, τό άμόλευτα. Κλείνοντας τὰ μάτια του ζητά να βρη ένα καινούργιο κόσμο.

Περίπου, την ίδια άγωνία παρουσιάζει στη συλλογή του «Φύλλα» και ο Μωχάμετ Ζουλφικάρ. Γράφει κάπου:

«Τό κεφάλι μου βάρυνε από την κόυραση.
Έσβυσα τό ήλεκτρικό.
Αναψα ένα άσπρο κερί.
Με παρηγορεί ή μικρή του φλόγα.

*Έχει ζωντάνια και ζέστα,
κτυπά σάν καρδιά.
Κλαίει
και βολιάζουν τὰ δάκρυα σάν κομπολόι από λύπες.
Λυώνει σάν σκέψη τρυφερή,
σύμβολο της άγάπης.
Σβύνει και χάνεται.»

Μά το λαμπρότερο δημιούργημα των Λιβανέζων λογοτεχνών νομίζω ότι είναι οι Στοιχαστές. Δέν κάνουν φιλολογία. Δέν κάνουν φιλοσοφία. Σκέπτονται. Πολλοί άπ' αυτούς ούτε καν γράφουν. Στοχάζονται. Περιπατούν στα βουνά, περνούν στη θάλασσα, ζουν στις πολιτείες και συλλογίζονται. Αναλύουν όλες τις «καταστάσεις», τις περνούν από τό λαμπίκο της ψυχής τους, προσπαθούν να βγάλουν τό δωραίο από την ασκήμια και από τό ψεύτικο τ' άληθινό. Ζούν στον κόσμο που φτιάχνουν, και όπου είναι όχι όπως τον βρήκαν, αλλά όπως θα έπρεπε να υπάρχει...

Ένας άπ' αυτούς είναι κι ο Ράιφ Χούρι. Συμπαθέστατος. Κοντός άνθρωπος. Πάντα χαμένος στα σύννεφα που προσγεινείται μόνο όταν κανένας παρελκαστικός προσπαθεί ν' εισδύσει στη σκέψη των Στοχαστών....

Ίσως ή μεγάλη Παράδοση, ίσως ή γλώσσα, ίσως και τό κλίμα να κάνουν και τον άπλό δημοσιογράφο Στοιχαστή. Προσπαθούν όλοι πλάι στη ρουτίνα της ζωής τους να δημιουργήσουν κάτι πιο όμορφο, κάτι που θα ικανοποιεί την ψυχή τους και θα τους ξεκουράζει άπ' τον καθημερινό άγωνα, τον άγωνα που, ακριβώς γιατί είναι Στοιχαστές, δέν κάνουν...

Τελειώνοντας τις μικρές αυτές σημειώσεις για την πνευματική κίνηση του σημερινού Λιβάνου, θ' αναφέρω άκόμα δυο όνόματα: Τό δημοσιογράφο και φιλόλογο Άλμπέρ Άντιμπ και την Μπλάνς Νταούντ Άμμούν.

Ο Άλμπέρ Άντιμπ είναι ένας νέος διανοούμενος, που άκόμα δέν έχει δώσει τό άπαντο της ψυχής του. Δουλεύει σκληρά, όχι μόνο τὰ γραφόμενα του, αλλά και τη σκέψη του. Κάθε εργασία του έχει τό δικό της βάθος, κάθε ιδέα του γερός και ύγιεινός άρχές. Κάνει διαλέξεις, γράφει άρθρα, τυπώνει ένα από τὰ καλλίτερα περιοδικά που εκδίδονται στην άραβική γλώσσα, τό «ΑΛ ΑΝΤΙΜΠ» και εργάζεται γενικά για την ανάπτυξη της φιλολογίας στο Λίβανο και τη Συρία.

Κοντός, στρογγυλοπρόσωπος, ευχάριστος, άνοιχτόκαρδος, με μάτια γελαστά, ο Άλμπέρ Άντιμπ, πρόθυμος μου έξηγει τις άρχές του, ή μου παρουσιάζει εργασίες άλλων. Σ' αυτόν όφείλεται ή γνωριμία μου με τις φιλολογικές μορφές του Λιβάνου, όσες στο γρήγορο διάβα μου μπόρεσα ν' άρπάξω.

«Είναι φώς φανερό,—μου λέει,— ότι τό χάος του όποιου είμαστε θεατές, δέν είναι κάτι τό νέο. Είναι τό αιώνιο χάος της ανθρωπότητας. Άλλοίμονο όμως, οι άνθρωποι δέν έδέχθηκαν τη διδασκαλία τους παρά μόνο όσο και όπου συμβιβάζεται κι' αυτή με τὰ ένστικτά τους και με τὰ πάθη τους. Σ' αυτό πρέπει ν' αποδοθεί ή άναρχία στη σκέψη και στη πράξη, ή διαφορά και ή αντίθεση στις άρχές, ή ποικιλία και ή αντιγωνία στους επιδιωκόμενους σκοπούς. Σ' αυτό επίσης όφείλεται ή σύγχυση μεταξύ του Καλού και του Κακού ως και ή βαθεία παρανόηση του καθήκοντος εκ μέρους των ανθρώπων.

Πρεσβεύει πως: «τό Έθνικό συμφέρον δέν μπορεί νάρθει σε αντίθεση με τό Διεθνές, άν, φυσικά, βασίζεται πάνω στο δίκαιο. Τό δίκαιο είναι παντού ένα και τό αυτό. Δέν μπορεί να τό φαντασθούμε δίκαιο για τη μιά χώρα και τό αντίθετο για μιάν άλλη. Όταν ένα έθνος κατορθώνει και μπαίνει σ' αυτή την έννοια, τό έθνος αυτό έχει βρει μόνο του τό δρόμο του καθήκοντος.»

Θέλει την άπόλυτα συνειδητή έλευθερία, αυτή που βασίζεται στο Άγαθό και στο Δίκαιο. Κάποτε έγραψε:

»Ποιός άνθρωπος, πράγματι, είναι σε θέση να σκέπτεται όρθά, να κρίνει δίκαια, να αναλύει τις ξένες πράξεις δίχως να τις παραμορφώνει, να έρμηνεύει τις ξένες προθέσεις χωρίς να τις αλλοιώνει, με μιά λέξη να ύψώνεται έως εκεί που βρίσκεται ή καθολική δικαιοσύνη; Ποιός μπορεί να τό κατορθώσει όλα αυτά, άν δέν είναι πραγματικά έλεύθερος;»

Είναι δύσκολο να μιλήσει κανείς για την δλην έργα.

σία του Άλμπέρ Άντιμπ. Βρίσκεται σκορπισμένη σ' έφημερίδες και σε περιοδικά, σε ραδιοφωνικές όμιλίες και σε άλλες διαλέξεις. Κι' άν δέν μπορείς να έχεις όλόκληρη τη προσπάθειά του, τὰ λίγα περρέοντα σε κάνουν να νοιώσεις καλά τόν μικρόν αυτόν άνθρωπο με τη μεγάλη ψυχή.

*Ένα κομψό τομίδιο μου φάνταξε σε μιά προθήκη. Τό νόστιμο σκίτσο στο έξώφυλλο κι' ο τίτλος του μ' έκαναν να τό πάρω.

«Ιστορία του Λιβάνου. Γραμμένη και ζωγραφισμένη από την Μπλάνς Νταούντ Άμμούν.»

Είναι ένα δροσερό βιβλίο, γεμάτο από άγάπη για τη μικρή και παραγνωρισμένη Πατρίδα. Όποια ιδέα δέν αποδίδεται με την πέννα, την συμπληρώνει τό πινέλλο. Ζωγραφιές με άδρές γραμμές, με άφθαστο χιούμορ, λίγα χρώματα και πολλή δύναμη, έντελώς με ιδιότυπο ύφος, διασκεδάζουν τό μάτι, ξεκουράζουν τό μάτι, ξεκουράζουν τό διάβασμα και ελαφρύουν την βαρύτητα της συμπυκνωμένης φράσης. Με αυτά τὰ θαυμάσια και χαρακτηριστικώτατα σκίτσα προσπαθεί να μειώσει τη λύπη που ξεπροβάλλει σε όλα σχεδόν τὰ κεφάλαια γιατί αναδίδεται άπ' την άγάπη του Τόπου. Είναι ή λύπη του άδικουμένου και παραγνωρισμένου. Λύπη του μικρού και ταπεινού, που έδωσε χωρίς να πάρει, που πρόσφερε χωρίς να λάβει.

Κάθε φύλλο σχεδόν του βιβλίου περιγράφει παραστα-

τικά και ολοζώντανα κι' από μιά έποχή της μακραιώνης Ιστορίας του Λιβάνου. Μέσα σε δυο σελίδες κλείνονται όλα. Όυτε χρονολογίες, όυτε Ιστορικά γεγονότα. Δυό λέξεις, καλά βαλμένες, μιά φράση παραστατική, ιδέες, ζωγραφιστές κι' ένα παράπονο, συνήθως ενάντια στην άστοχαστη Δύση. Τίποτε άλλο. Λίγο κείμενο και πλάι ή ζωγραφία που συμπληρώνει τὰ κενά κι' έντυπώνει την έννοια.

Αυτό είναι τό βιβλίο της Μπλάνς Νταούντ Άμμούν.

Είχα τη χαρά να την γνωρίσω. Μιλήσαμε για τό βιβλίο της καθώς και για διάφορα έργα ζωγραφικής που είχε στείλει στην Έκθεση της Νέας Υόρκης, όταν αντιπροσέπειυσε την Πατρίδα της. Δέν είναι παρά μιά μικρή χαριτωμένη κοπέλλα που αγαπά τόν Τόπο της γιατί φρόντισε να τόν γνωρίσει καλά. Δέν κάνει φιλολογία ή φιλοσοφία πάνω στις ομορφιές του. Νομίζει ότι κάθε προσπάθεια για να παρουσιασθεί ο Λίβανος καλλίτερος, είναι κακή ύπηρεσία. Όταν μπορεί κανείς να γράψει ή να ζωγραφίσει, τι βλέπει και όπως τό βλέπει, μόνο ομορφιά θα παρουσιάσει. Βγάζει από πάνω της ότι έένο της έδωσεν ή γαλλική της μόρφωση, ότι προσήλκες της έδωσαν τὰ ταξίδια της. Ζει σαν Λιβανέζα σκέπτεται σαν Λιβανέζα και γι' αυτό κατορθώνει να εργάζεται σαν Λιβανέζα σωστή.

Τό διάβα μου μέσα από τόν Λίβανο τελείωσε. Τελείωσε πολύ πιο γρήγορα από ότι θάπρεπε και θάθελα.

Έθαύμασα τό βουνό και τη θάλασσα, τό χιόνι και την πρασινάδα. Άκουσα τη λαλιά της Χώρας, τό τραγούδι του βαρκάρη, τούς ήχους των κυριών. Μά πάνω άπ' όλα ζήτησα στον τόπο αυτό που τόσο θυμίζει την πατρίδα μας, να σταθώ εύλαβικά για να μπορέσω ν' άκούσω τη μυστική φωνή της ψυχής του.

Μά ήταν ένα διάβα. Και σαν φτερούγισμα πουλιού, τό ψιθύρισμα έσβυσε.

ΛΑΜΠΡΟΣ Γ. ΚΟΡΟΜΗΛΑΣ
Πολεμικός Άνταποκριτής

SIC TRANSIT...

*Αφιερώνεται στους ήρωϊκούς
άγωνιστές του 1940—41...

Τους Φερράρα, τους Πιεμόντε, τους Άλπίνι και τους Πάρμα γρεναδιέρους, βερσαλιέρους και Κενταύρους τρομερούς, τους έφόρεσε καπέλλα με φτερά στ' αλήθεια—χάρμα !... και τους έδωσε στιλέττα να τους φτιάξη σαν άητούς.

Μηχανές φριχτές θανάτου, τάνκς, κανόνια πυροβόλα στα χιονάτα κορφοβούνια πως τ' ανέβασε κρυφά. Κι' όταν με μεγάλη γνώση, όλα τὰ έτοίμασε όλα, που με περιφρόνηση όλο πια τό κόσμο ν' άψηφά.

Με καμάρι όρθός έστάθη στής Βενέτσιας τό παλάτζο και κυττάζοντας τριγύρω μ' ένα βλέμμα που κεντά, κρύβοντας κάτω από Καίσαρα έναν κωμικό παλιάτσο έλεπε: «Πάμε στην ΕΛΛΑΔΑ πούν' άπ' όλα πιο κοντά !...»

Κι' έδειξε σ' αυτούς που μπρός του πρόσμεναν σκυφτοί [τη διάτα τα γαλάζια τ' άκρογιάλια, τις ραχοϋλες, τὰ βουνά, τὰ νησιά, τὰ χωριουδάκια, ποΰτανε κι' αυτά γιομάτα με παληούς θεσπέσιους θρύλους, που μιά φαντασία γεννά.

Και κραυγάζει: «Δέτε έμπρός σας, μιά μικρή φτωχούλα [χώρα

θά σάς πέση μες στο χέρι, σαν τόν ώριμο καρπό. Είμαι ο Δυνατός και νιώστε, πως έσήμανε πια ή ώρα σάρκα τ' όνειρο να πάρη χρόνια τόσα που αγαπώ....»

Με τό «Έμπρός» φρουμάξαν όλοι. Σιγαλά, με τό στιλέττο χουφτομένο μες στο χέρι, με μιά πέτρα για καρδιά και ξεχνώντας τις αλγύνες του παλιού του Καπορέτο χύμηξαν να μάς άρπάξουν, μοναχά σε μιά βραδυά !...

Λόγιασε να μάς σκλαβώση. Μά δε σκέφθηκε τό ΒΡΑΧΟ που του βροντοφώναξε ΟΧΙ και του κόβει την όρμή !... Και δε σκέφθηκαν άκόμα τό φαντάρο μας τό βλάχο, που σε τόσα άρματα Μάχης, στήνη έμπόδιο—ένα ΚΟΡΜΙ.

Και δε σκέφθηκε τη Σπίθα που κρυμμένη μες' στα στήθη μοναχά σε μιά ώρα μέσα γίνηκε Φλόγα τρανή και δε σκέφθηκε πως ξάφνου, τελετουργικά άναστήθη κι' ή παλιά, κι' ή τιμημένη, των Προγόνων μας φωνή !...

Η φωνή που κραύγασε ΟΧΙ, που δέν ξέρει να τό χάνει όπως Σύ. φτωχέ τὰ χάνει, κι' άλαλος γύρω κοιτάς, και πως δέν μπορεί ποτέ της, μιά Πατρίδα να πεθάνη που μεγάλωσε με δόγμα τό ένα ΤΑΝ Η ΕΠΙ ΤΑΣ.

(Ανέκδοτο) Νοέμβριος 1940 ΛΕΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ—ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ

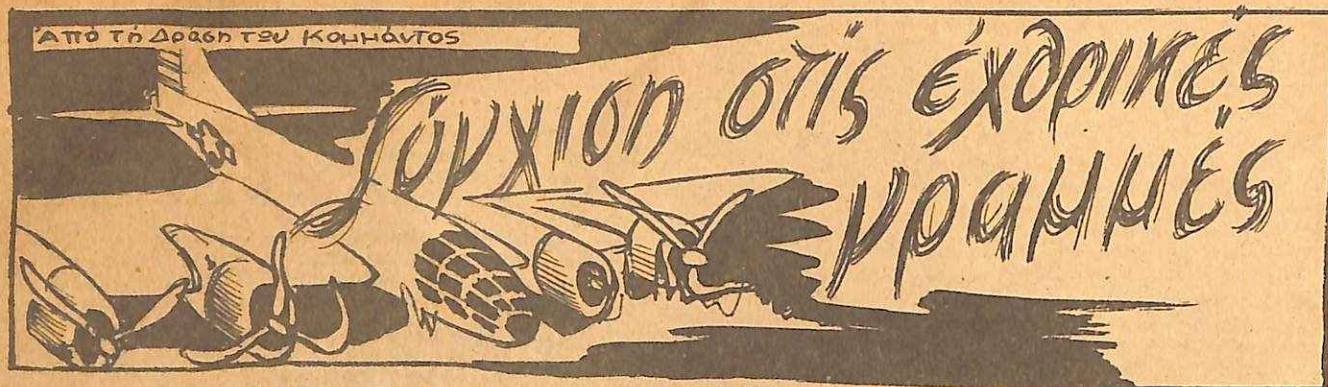
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Μαχητική, ένθουσιώδης, γεμάτη έθνικό παλμό έκαμε την εμφάνισή της ή έβδομαδιαία «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΚΟΠΙΑ». Βγαίνει για να ένισχύσει τόν άγωνα για τὰ έθνικά μας δίκαια, την όλοκληρώσή μας, τη δημιουργία μιάς καλύτερης και μεγαλύτερης Έλλάδας. Τό αγωνιστικό και καθαρό Έλληνικό πνεύμα του διευθυντού της κ. Θ. Ζούνη, που δείχτηκε λαμπρός άγωνιστής και στην έθνική μας αντίσταση 40—45, επιτρέπουν κάθε αισιόδοξη πρόβλεψη για τό μέλλον της νέας έφημερίδος. Οι θερμότερες ευχές μας την συνοδεύουν.

—Έκυκλοφόρησε, γεμάτο πλούσια και ένδιαφέρουσα ύλη, τό νέο τεύχος της έθνικής έπιθεωρήσεως «ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΚΗ ΗΧΩ», με άφθονο φωτογραφικό ρεπορτάζ και πρωτότυπες συνεργασίες.

—Ηρθε άργά για τό γεύμα, άγάπη μου. Δέν μπορούσες να πάρεις ένα ταξί;

—Άσφαλώς είχα πάρει. Η διαδρομή κόστιζε ένα δολάριο και έπειδή ο σωφέρ δέν είχε να μου δώσει ρέστα από δέκα δολάρια τόν έβαλα να κάνει βόλτες όπου να συμπληρώση την αξία των χρημάτων μου.

Καταπληκτική υπήρξε η δράση των Άγγλων κομμάτων στις διάφορες φάσεις του πολέμου.

Μιά μέρα οι άντρες του πληρώματος ενός Αμερικανικού βορβοδιαστικού που τσακίστηκε στη γη, βγήκανε και κρυφτήκανε σ' ένα χαντάκι εκεί κοντά, για να σκεφτούνε τί θα κάναν.

Βρισκόταν στην καρδιά της γερμανοκρατούμενης Γαλλίας και τα πράγματα ήταν σκούρα. Ξάφνου, ο πιλότος τους έδειξε με το δάκτυλό του κάτι τί: «Μπα τί βλέπω! είπα σαστισμένος, ένας Άγγλος αξιωματικός!»

Ένα Τζίπ με άνορθωμένα τα πολυβόλα του, που το οδηγούσε ένας Άγγλος αξιωματικός με στολή έκστρατίας, έτρεχε με φόρα προς το μέρος τους. «Γεια σας μπόους» έφώναζε το φάντασμα, ενώ το Τζίπ σταματούσε. «Αν έχετε κανένα τραυματία τον μεταφέρουμε στο νοσοκομείο εδώ κοντά».

Οι φουκαράδες οι Αμερικάνοι αλληθώρισαν.

«Τί κάνετε έτοι βρέ παιδιά;» τους λέει ο αξιωματικός. «Εδώ είναι η Ειδική Αεροπορική Υπηρεσία» πίσω απ' τις Γερμανικές γραμμές. Λοιπόν καλώς όρισαιτε».

Έτσι δρούσε η Άγγλική Στρατιά-φάντασμα. Απ' το «Ελ» Άλαμίν μέσα απ' την Αφρική, τη Σικελία, την Ιταλία, και τη Γαλλία, ως τα Γερμανικά σύνορα, οι άνθρωποι αυτοί γράψανε τα πιο φανταστικά κεφάλαια της Στρατιωτικής Ιστορίας.

Στην Αφρική, οι αλεξιπτωτιστές τους και τα κομμάτια με τζίπ έχτυπησαν Ναζικά αεροδρόμια, 500 περίπου μίλια πίσω απ' το μέτωπο του Ρόμμελ, καταστρέφοντας έτσι περισσότερα Γερμανικά αεροπλάνα απ' όσα κατέστρεψε η ΡΑΦ στον αέρα. Έκρατούσαν τον Άξονικό ανεφοδιασμό σε μια συνεχή κατάσταση αποσυνθέσεως.

Στη Γαλλία οι διοικητές της αποβάσεως, ήξεραν ότι η επιτυχία της κρεμόταν κατά πολύ απ' το αν μπορούσαν να κρατήσουν βαρείες Γερμανικές ενισχύσεις και να τις εμποδίσουν να φτάσουν στα προγεφυρώματα προτού οι στρατιές έδραιωθούν για καλά εκεί. Και οι μέν τακτικές αεροπορικές δυνάμεις εσφυροκοπούσαν τους κόμπους των μεταφορών.

Αλλά και με τους ευνούκωτους υπολογισμούς, δεν τους ήταν δυνατό να χτυπήσουν τόσους στόχους, όσους οι αρμόδιες επιτελικές υπηρεσίες ζητούσαν να βομβαρδιστούν ταυτόχρονα.

Οι διάφορες Γαλλικές ομάδες Άν-

τιστάσεως ήταν πολύ αποτελεσματικές και αποδοτικές στις επιχειρήσεις τους αλλά ήταν δύσκολα να συντονίσουν την καταστρεπτική δράση τους ταυτόχρονα με τη Συμμαχικά απόβαση και προέλαση. Τα δοκιμασμένα και πολύπειρα κομμάτια της Ειδικής Αεροπορικής Υπηρεσίας (Ε.Α.Υ.) κάθε άντρας και ένας βετεράνος ειδικός στη μάχη με ξιφολόγη, στην γνώση του εδάφους, την αντίληψη και τις καταστροφές—ήταν η μόνη λύση του ζητήματος. Τους κουβάλησαν από την Ιταλία, με το σκοπό να τους αναθέσουν τη σκληρότερη επιχείρησή τους.

Οι πρώτοι αλεξιπτωτιστές της Ε.Α.Υ άρχισαν να πέφτουν στο Γαλλικό έδαφος τη νύχτα, σε ομάδες από τρείς ως τέσσερες, πολύ πιο πριν την ημέρα της αποβάσεως. Με τη βοήθεια των Γάλλων, αυτά τα σώματα υποδοχής όπως ονομάστηκαν, κατόπτευαν τα γύρω μέρη για να εθρουν πεδία κατάλληλα για να αποβιβασθούν, άνδρες και υλικά μεταφερόμενα με μεταγωγικά αεροπλάνα, καθώς και δόση και σπιτία για να κρυφτούν. Όταν ήταν έτοιμοι, το ανέφεραν στο έπιτελείο της Ε.Α.Υ. με μικρούς φορητούς ασυρμάτους, και οι κυρίως δυνάμεις της μυστικής εισβολής άρχιζαν να φτάνουν.

Σε μερικές περιπτώσεις ετύχαινε να πέσουν πάνω σε Γερμανική περίπολο, και τότε ήταν αναγκασμένοι να

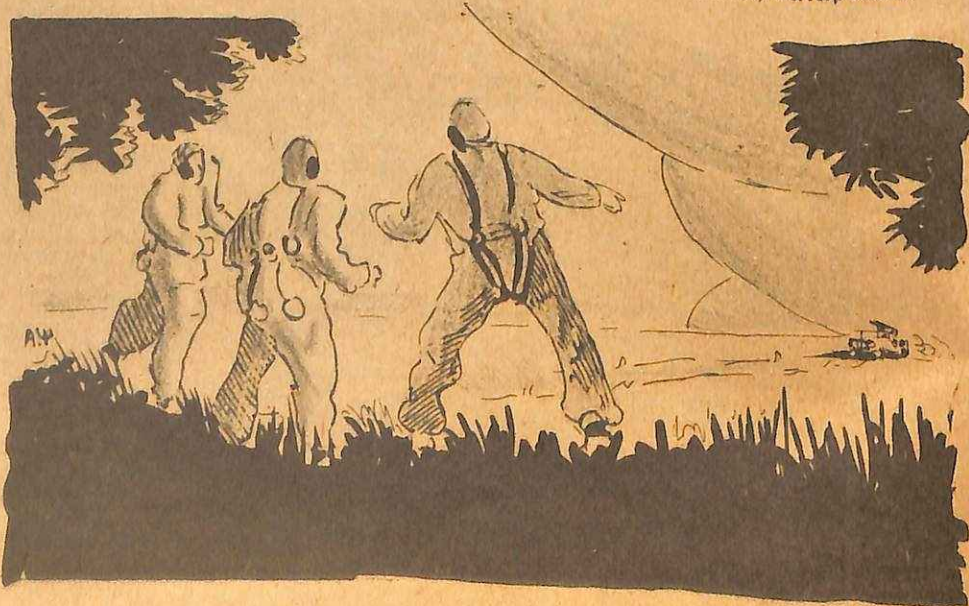
πολεμήσουν για τη ζωή τους. Γενικά, όμως, έφταναν στη γη σώοι και άσφαλείς με όλη τους την εξάρτηση, που περιλάμβανε και Τζίπς, διπλωτές μοτοσυκλέττες, πολυβόλα και κάθε τούτου όπλα.

Κάθε ομάδα μετακινούνταν συχνά για να μη προδοθεί κατά τύχη απ' το συμπαθητικό, αλλά αφέλη πληθυσμό. Πολύ σπάνια οι άνδρες μεταχειρίζονταν σκηνές, αλλά κοιμόνταν πάνω σε σάκκους και δέματα γύρω από τα καλά μοιρασμένα και τοποθετημένα Τζίπς κυκλωμένα από φυλάκια. Ο καθένας είχε δίπλα του ένα όπλο-πολυβόλο γεμάτο μέρα και νύχτα.

Έτσι η απόβαση τους βρήκε δίπλα στις Γερμανικές συγκοινωνιακές γραμμές, έτοιμες για δράση.

Η Ιστορία του Ε.Α.Υ. άρχισε το 1941, όταν η Άγγλική θέση στην Αφρική ήταν τόσο απελπιστική, ώστε η Διοίκηση Μέσης Ανατολής, ευχαρίστως άκουσε το τρελλά τολμηρό σχέδιο δύο νεαρών ανθυπολοχαγών της Φρουράς Ταξιαρχίας.

Ο Δαυίδ Στέρλινγκ και ο Τζάκ Λιούις ήταν της ιδέας ότι, μικρές ομάδες από διαλεγμένους και προσεκτικά εκπαιδευμένους άντρες, μπορούσαν να συντηρηθούν, πίσω απ' τις έχθρικές γραμμές, και να καταστρέφουν έχθρικούς στόχους. Παρ' όλες τις αντιρρήσεις και την αντίδραση, κατόρθωσαν

να συζητήσουν με το διοικητή τους, γύρω απ' το σκοπό τους.

Το «Στρατόπεδο Στέρλινγκ» εγκαταστάθηκε σε μία απομακρυσμένη έρημη της Αιγύπτου. Έθελονται εδιδάχτηκαν τα πάντα πάνω στο μελλοντικό τους έργο: απ' το να πέφτουν με αλεξιπτωτα μέχρι να φτιάχνουν αεροδρόμια.

Τ' αποτελέσματα της δράσης του Στέρλινγκ ήταν γρήγορα κι' έντυπια. Ένα γερμανικό αεροδρόμιο, 500 μίλια πίσω απ' το μέτωπο του Ρόμμελ, εδέχθηκε μια νύχτα την επίθεση μιας ύλης αγριανθρώπων απάνω σε Τζίπς, που έτιναξαν τα αεροπλάνα ισοπέδωσαν τις εγκαταστάσεις του μέσα σε μισή ώρα και μετά εξαφανίστηκαν στην έρημο απ' όπου είχαν έρθει Μακρυνόι μυστικοί Γερμανικοί Σταθμοί ανεφοδιασμού επισημαίνονταν και καταστρεφόταν. Οι Άξονικές επιχειρήσεις κατά μήκος της παραλιακής όδου συνεχώς διακόπτονται κι' οι εφοδιοπομπές έμεναν στο δρόμο κι' εκμηδενίζονταν.

Η Λουφτβάφφε έχασε 300 αεροπλάνα μέσα σε λίγους μήνες, απ' τις επιδρομές των Ε.Α.Υ., αδυνάτισε ακριβώς τη στιγμή που ο Ρόμμελ την χρειαζόταν για να εισβάλει στη Αίγυπτο.

Ο Στέρλινγκ στο τέλος προδώθηκε από έναν Άραβα, οδηγό κι' αλχημικό-τίστηκε απ' τους Γερμανούς. Αφού δέ κι' ο Τζάκ Λιούις σκοτώθηκε σε μια απ' τις πρώτες επιχειρήσεις, η διοίκηση των Ε.Α.Υ. μεταβιβάστηκε σε έναν άλλο αρχηγό τους: τον Πάντζ Μένιν που είναι ακόμα ο συνταγματάρχης τους.

Αυτός ο γεροδεμένος, σιδερόπλαστος Ιρλανδός, με το ευγενικό και ντροπαλό χαμόγελο, είναι και περισσότερο από διοικητής. Είναι ένας θρύλος. Μια αγαπητή στούς Ε.Α.Υ. Ιστοριούλα, αναφέρει ότι το «ντάσμπορντ» κάποιου «Μέσερσιφ» 103 που βρισκόταν στη διοίκηση προερχόταν απ' το τεσσαρακοστό αεροπλάνο που κατέστρεψε ο ίδιος ο διοικητής στο διάστημα της επιδρομής μιας νύχτας μόνο, σ' ένα Γερμανικό αεροδρόμιο. Είχε φωτέψει την τελευταία του βόμβα στο τριακοστό έννατο. Όταν έφτασε στο τεσσαρακοστό - κι' εν τώ μεταξύ οι Γερμα οι πυροβολούσαν σά λυσσασμένοι — εξακρόφωσε στο «Μέσερσιφ» και, με την αφάνταστη δύναμη που έχει όταν είναι στα κέφια του εξεκόλλησε το «ντάσμπορντ» με τα γυμνά του χέρια, και το κουνούσε θριαμβευτικά πάνω απ' το κεφάλι του καθώς έφευγε πάνω σ' ένα Τζίπ. Κατά την έκστρατλα της Νορμανδίας ο συνταγματάρχης Μένιν έκανε επιχειρήσεις γύρω απ' το Λεμάν Ένα καλό συγκοινωνιακό κέντρο.

Όταν το Χερβούργο έπεσε, άντρες Ε.Α.Υ. κινήθηκαν προς βορράν και ανατολάς για να βοηθήσουν στο ξεκαθάρισμα των δρόμων από τα Γερμανικά στρατευτικά υπολείμματα που εμπόδιζαν την προέλαση του Μοντγκόμερι και του Πάττον.

Μόνο στη γραμμή Παρίσι-Αμμιέν—τη ζωτική ενδιαφέρουσα αρτηρία των Γερμανών απ' το Παρίσι ως την άκτι—έκτροχίσαν 50 περίπου άμαξοστοιχίες, έτιναξαν δώδεκα γέφυρες, και

παρέλυσαν σε μεγάλο βαθμό τις συγκοινωνίες. Για όλα αυτά ο Μοντγκόμερι—που τους ευχαρίστησε έπισημα στη Βόρειο Αφρική, τους ξαναευχαρίστησε πιο θερμά, μετά τη μάχη της Γαλλίας. «Οτι και να είπαι κανείς για τέτοιους ανθρώπους, τους αξίζει.

Μετάφραση ΧΑΡ. ΚΑΜΑΡΑ

Μικρά σώματα μεν αλλά καρδιές

Ήταν ένα καφερό πρωινό, που κατέβαινα την οδό Έρμου, πηγαίνοντας προς το Μοναστηράκι. Μήνας δεν είχε περάσει ακόμα απ' τη μέρα που οι Γερμανοί είχαν μπει στην Αθήνα. Ήταν θυμάμαι Σάββατο, ένα Σάββατο πικρό, γεμάτο απογοήτευση και φόβο. Περνώντας την οδόν Αιόλου, είδα σ' ένα στενάκι νάναι κόσμος μαζεμένος. Πλησίασα από περιέργεια και προσπάθησα να δω το αίτιο, που τον μάζεψε εκεί. Τίποτα όμως: όλοι σιωπηλοί, βουβόι, λες κι' είχε χαθεί η μιλιὰ τους. Νέκρα βασίλευε στο δρομάκι εκείνο και μόνο η μονότονη φωνή ενός μικρού παιδιού που πουλούσε παστέλια, ακούγονταν από καιρό σε καιρό.

—Παστελάκι καλό, παστελάκι καλό. Κορυφώθηκε η περιέργειά μου και είπα σε κάποιον:

—Ιί γίνεται εδώ, σε παρακαλώ, κι' είναι έτσι μαζεμένος κόσμος.

—Πιάσανε κάποιον Άγγλο, μου απάντησε θλιμμένα.

—Πού; του κάνω με πικρή έκφραση στο πρόσωπό μου.

—Νά, έδω σ' αυτό το σπίτι, και μου έδειξε μια ανοιχτή πόρτα. Κάποιος άτιμος θά τον πρόδωσε.

Στάθηκα σκεπτικός για λίγο κι' έπειτα άρχισα να προχωρώ προς την πόρτα, μα δεν πρόφτασα να πλησιάσω γιατί τότε κατάφλη πρόβαλε ένας Γερμανός αγριεμένος και ξωπίσω του ένας ξανθός Άγγλος, ντυμένος πολιτικά, που τον κρατούσαν δυο άλλοι Γερμανοί.

Αθελα αγρίεψε το βλέμμα μου στο θέαμα εκείνο. Η ψυχή μου σφίχτηκε σε μεγάλο βαθμό. Δεν είχα ξαναδεί τέτοια σκηνή, κι' ούτε ήθελα να δω Άγγλο να σέρνεται αλχημάλωτος από Γερμανό στην Έλληνική γη...

Όταν βγήκαν, στάθηκαν στο δρόμο περιμένοντας ίσως το αυτοκίνητο που θα τους έφερνε. Εμείς ζυγώσαμε κοντά στον Άγγλο, μα ο Γερμανός μας παραμέρισε. Πολλοί δεν ξέρανε τί ακριβώς είχε συμβεί και κοίταζαν τον αγριεμένο Γερμανό. Κελνη τη στιγμή ο Άγγλος άπλωσε το χέρι του προς το κασέλι του παιδιού με τα παστέλια, που μη ξέροντας κι' αυτό τί είχε συμβεί, είχε πλησιάσει προς το μέρος του: πήρε ένα παστέλι και με νοήματα προσπαθούσε να πεί στο παιδί πόσο κόστιζε. Το παιδί, που δεν γνώριζε την πραγματικότητα, έκαμε ένα αλάνικο σήκωμα του κεφαλιού του και του είπε.

—Τόν μουγγό κάνεις; Ένα δίφραγκο κάνει!

Σά μαχαίριά δέχτηκα τα λόγια του παιδιού και πλησιάζοντάς το βιαστικά του είπα:

—Είναι Άγγλος, και δεν ξέσει Έλληνικά, τί του μιλάς έτσι, δεν βλέπεις που τον έχουν στη μέση οι Γερμανοί;

Και τότε... Αλώνια Έλληνόπουλα! Το παιδί ξεπέρασε βιαστικά απ' τον ώμο του τόν λουρί του κασελιού κι' ενώ τα μάτια του άστραφταν από πόνο, πλησίασε τόν Άγγλο και του γέμισε τα χέρια με παστέλια, λέγοντας.

—Πάρτα, δεν θέλω λεπτά.

Θαύμασα τη τόλμη του μικρού. Κι' όλων οι καρδιές τη στιγμή εκείνη έχασαν το ρυθμό τους. Αφωνοι κοιτάζαμε τόν Άγγλο, που τα μάτια του μαζί με την έκφραση του προσώπου του μάς έλεγαν τό πόσο ύπεφερε η ψυχή του απ' την αίσθηση της θυσίας του μικρού. Άγριοι τώρα ό επί κεφαλής Γερμανός έβγαλε τό περιστροφό του κι' έπιασε τό παιδί απ' τό μπράτσο γαυγίζοντας, ενώ εκείνο με άγριότερο βλέμμα έπιασε τό πουκάμισό του και τραβώντας τό έκοψε τό ένα και μόνο κουμπί που τό κρατούσε κουμπωμένο και προτείνοντας κατάγυμνο τό στήθος του είπε στόν Γερμανό:

—Βάρα, αν είσαι άντρας, ρέ!..

Ο Γερμανός σάστισε και άφισε τό μπράτσο του μικρού. Η μικροπρέπεια στην όποια είχε πέσει, τόν είχε άφοπλίσει, κι' ενώ ο μικρός εξακολουθούσε να κρατάει ανοικτό τό στήθος του, εκείνος έβαλε τό πιστόλι στην θήκη του.

—Τράβα λοιπόν, δειλέ, του ξανά-λέει τό παιδί.

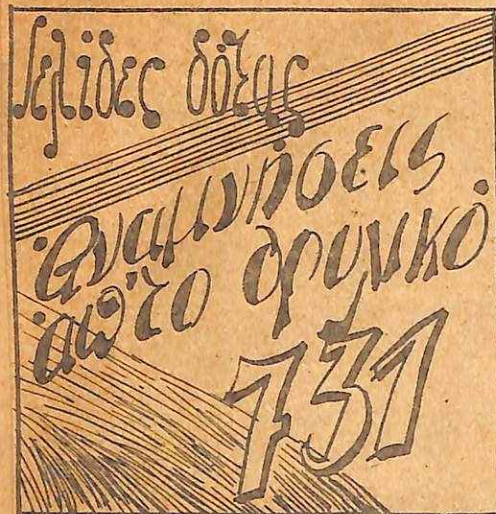
Κι' ο Γερμανός, μη ξέροντας τί να κάμει, άρχισε να ούρλιάζει προς τό μέρος πουάστε μαζεμένοι. Τραβήξαμε τότε όλοι προς την έξοδο του δρόμου. Εγώ ακολουθούσα τελευταίος. Ήθελα να θαυμάσω τό Έλληνόπουλο εκείνο που έρχότανε πίσω μου. Τό πλησίασα και του χάιδεπα τα μαλλιά. Εκείνο σκούπιζε τόν ιδρωτά του ρίχνοντας λοξές ματιές στο Γερμανό, σάν να του έλεγε:

—Αν είχες λίγη ντροπή, έπρεπε ν' αυτοκτονούσες τούτη τη στιγμή.

Ιούλιος 1941

ΣΠΥΡΟΣ ΔΑΓΓΛΑΣ

Η θέσις των γυναικών της Βορείου Αφρικής ήταν πολύ ξεπεσμένη. Ο άνδρας πήγαινε πάντα καβάλλα και η γυναίκα ακολουθούσε πίσω φορτωμένη. Ο πόλεμος όμως άλλαξε τα πράγματα. Ο άνδρας πηγαίνει βέβαια και τώρα καβάλλα, αλλά η γυναίκα πηγαίνει μπροστά του. Γιατί... μπορεί φυσικά, να υπάρχει θαμένη υπό το έδαφος καμιά νάρκη...

Πλάϊ στη εξακουσμένη Τρεμπσίνα, λίγο πιο πάνω από το χάνι Βαλαβάνι, ψηλότερα από το Σπί-Καμαράτε, δίπλα από το περίφημο Μπούμπεση, κι' απέναντι από το Μονάστερο, εκεί κοντά στα θρυλικά Τρία Αδύα, στέκεται τώρα βουβός, μ'απερήφανος, ένας λόφος, που άλλοτε λεγότανε «Δασωμένος λόφος». Στόν τοπογραφικό Έπιτελικό χάρτη της 'Αλβανίας σημειώνεται με τόν ύψοδείκτη 731. Στέκεται βουβός, γιά νά μή ταράξει τόν 'υπνο τών παλληκαριών που εκεί ήσυχ'α αναπαύονται, περήφανος γιάτ'ι σ'α χόματα του είναι θαμμένοι.

να τόσα 'Ελληνόπουλα, που ήρωικά πολεμώντας γιά τή λευτεριά, σκοτώθηκαν στήν κορυφή του άπάνω.

Τώρα πειά δέν είναι δασωμένος. 'Αν κι' όλα τ'α ρήμαξ του 'Ιταλού τ'ο κανόνι, τ'ανάσκαψαν τ'ο Μουσολίνι οί δ'λμοι καί τ'α κάνανε συντρίμια, μόνον τ'ο 'Ελληνα Στρατ'ώτη, που βρισκότανε εκεί άπάνω, δέν κατόρθωσαν τήν παλληκαρία θέληση καί τήν περήφανη ψυχή του νά λυγίσουν. 'Απτόητοι οί φαντάροι μας έμπρός σ'ίς όβ'ιδες τών κανονιών καί άγέροχοι πλάϊ σ'ίς εκρήξεις τών δ'λμων, κρατούν τ'ο λόφο αυτό. Συντρίβουν τήν μιά μετά τήν άλλην δ'λες τ'ς άπεγνωσμένες προσάθειες, που καταβάλλουν οί 'Ιταλοί γιά νά τόν πάρουν.

Τότε σκεφθήκανε καλά-καλά τί είχαν χάσει. Με τ'ο κυνηγητό, που τούς είχαν πάρει οί φαντάροι μας από τήν Πίνδο καί πέρα, δέν μπορούσαν νά κρατηθούν ούτε στο 'υψωμα αυτό. Βλέπανε τή στρατιωτική του σημασία καί έπιζητούσανε νά τ'ο καταλάβουν. Μά οί φαντάροι μας νοιώθανε πειά καλά άπ' αυτόους τήν σημασία του. Είχανε καί συναίσθησι τ'ς άποστολής των. 'Η διαταγή τ'ο Συνταγματάρχου ήταν ρητή. «Νά κρατηθ'ι πάση θυσία τ'ο 'υψωμα 731». Καί τ'ο κρατούσανε γερά καί παλληκαρία.

Εδέσποξε τ'ο δρόμου Κλεισούρας π'ός Βεράτι. 'Αν καταλαμβανότανε τ'ο 'υψωμα αυτό, κλονιζότανε ή Τρεμπσίνα, άπειλείτο τ'ο Μπούμπεση κι' ό έχ'ρος θά προχωρούσε π'ός τ'α ν'ωτα τ'ς τοποθεσίας. Αυτό τ'ο ξέρανε καλά οί φαντάροι μας κι' άποκρούουν δ'λες τ'ς άπεγνωσμένες επιθέσεις τών 'Ιταλών.

—'Εμπρός, παιδιά, άντέφοδο,» άέρα-άέρα! ήτανε τ'ο σύνθημα, όταν πλησιάζανε σ'ίς γραμμές μας καί ρίχνονταν άπάνω τους.

Οί 'Ιταλοί, σ'άν άντικρύζανε τ'ς λόγχες νά τ'ς κρατούνε σ'α χέρια των, πρόσωπα άγριεμένα καί άποφασιστικά, με άσύγκριτη κατ' επ'άνω τους όρμή, χλώμιαζαν, έτρεμε τ'ο σ'ρκίο τους. Δείλιαζ' ή ψυχή των καί γρήγορα τ'α φτερά από τ'ο καπέλλο τ'α βάζανε σ'α πόδια κι' όπου φύγει-φύγει Γυρεύανε σ'ή φυγή νά βρουνε τ'ή σωτηρία τους. Δέν είχανε τήν ήθική καί ψυχική δύναμη ν' άντιμετωπίσουνε τόν θάνατο. 'Ο άγώνας των δέν είχε κανένα ήθικό έρεισμα. Ξέρανε π'ως πολεμούσανε όχι γιά τήν λευτεριά, αλλά γιά τ'α αυτοκρατορικά σχέδια τ'ο Μουσολίνι.

Τ'ο αντίθετο συνέβαινε με τούς στρατιώτας μας. Πολεμούσανε άποκλειστικά γιά τήν τιμή καί τήν λευτεριά. Γι' αυτό κι' άψηφούσανε τ'ο θάνατο.

Κάτι άλλο όμως σοφιστήκανε οί 'Ιταλοί. 'Εκείνο που δέν κατόρθωναν νά κάνουν με τ'α πυροβόλα, τούς δ'λμούς καί τ'ς πολλές επιθέσεις, άποφασίσανε νά τ'ο πετύχουν με τ'α τάνκς. 'Ενα πρωί σ'ίς 19 τ'ο Μάρτη, πρίν καλά-καλά ξημερώσει, άγριος άρχισε βομβαρδισμός άπάνω στο 731. Τ'ο 'υψωμα καίεται.

Δύο πυροβόλα τών 65 που 'αποτελούσαν τ'ο άντιαρματικό μας πυροβολικό, έξουδετερώνονται. 'Ο διοικητής των άξιοματικών τραυματίζεται. Τ'ο 'υπρετικό προσωπικό εκτός μάχης. Τέσσαρα άρματα μάχης κάνουνε τήν εμφάνισή τους. Θβάσανε στο 'υψωμα άπάνω. Είχανε γιά όπλισμό ένα μικρό πυροβόλο έμπρός καί πολυβόλα σ'α πλάγια. Πίσω τους άκολουθούσανε σ'ε φάλαγγες 'Ιταλοί

στρατιώτες. Τ'α 'υποδεχτήκανε με άέρα οί στρατιώται μας καί τ' άντιμετωπίσανε με ψυχραιμία.

Σκοτώθηκε τ'ο γενναίο παιδί, τ'ο παλληκάρι τ'ο Λόχου, ό Μήτρος Μαρκόπουλος, πολεμώντας με τ'ο όπλο πολυβόλο στο χέρι.

Δέν άντέχει στο θάνατο τ'ο Λόχια ό 'Αξιοματικός. —'Εμπρός, παιδιά, άκούεται ή φωνή του. 'Αντέφοδο. «Προχωρείτε-προχωρείτε!» σημαίνει ό σαλπιγκτής. 'Ητανε τ'ο σύνθημα τών φαντάρων.

Λαμποκοπούσε ή λόγχη, άχολογούσαν οί χειροβομβίδες, «άέρα-άέρα» άκούγότανε, άντιλαλούσε ή σάλπιγγα, προχωρείτε-προχωρείτε καί ό άντίλαλός τ'ς έφερνε στούς 'Ιταλούς τήν ειδηση τ'ς καταστροφής των, γιάτ'ι κανείς από τούς έπιτιθέμενους δέν γλύτωσε γιά νά γυρίση πίσω νά τούς ελπί τ'α κακά μαντάτα.

'Ο Λόχος, που άκολουθούσε τ'α Τάνκς, ό Λόχος θανάτου, όπως τόν είχανε ονομάσει οί 'Ιταλοί, θερσίστηκε όλόκληρος. Τρεις μόνον 'Ιταλοί στρατιώται σωθήκανε κι' αυτοί αιχμάλωτοι κι' ένας άνθυπολογαγός, που κι' αυτός δειλιασμένος, μέσα στον άχό τ'ς μάχης, προθυμοποιήθηκε νά προσφέρ'ι σοκολάτες. Τ'α τρία Τάνκς, γιά νά μή συλληφθούν αιχμάλωτα, άνακασθήκανε νά φύγουν. Μά άσχημο τέλος τ'α περίμενε κι' αυτά. Λίγο πειά πέρα από τ'ο λόφο καί προτού μπουνε σ'ίς 'Ιταλικές γραμμές, άχρηστευθήκανε από τ'ο πυροβολικό μας, που πάντα, τόσο επίκαιρα καί καλά προστάτευε τ'ο 'υψωμα.

Τ'ο τέταρτο, που έμεινε λίγο πειά πίσω, όχι από παλληκαρία, αλλά γιάτ'ι είχε πέσει μέσα σ' ένα λάκκο σκαμένο από όβ'ιδα καί δέν έπιανε ή έρπουστρια, τ'ο έξουδετερώσανε οί ίδιοι οί φαντάροι μας.

Σν'ο γυν'ο λόφο καί σ'ίς άκάλυπτες πλαγιές, που βρισκόντανε έμπρός άπ' τ'ς γραμμές μας, μαυρίζουν τ'α 'Ιταλικά πτώματα, τ'ο ένα σχεδόν επ'άνω στο άλλο. 'Από τ'ς άλλεπάλληλες επιθέσεις, που είχαν κάνει οί 'Ιταλοί, άλλότε μέρα καί άλλότε νύκτα, πάμπολλοι είχανε θερσίθει εκεί από τ'ς ευστοχές βολές τών πολυβόλων μας, που τ'α διοικούσε ένας άτρόμητος 'Αξιοματικός από τήν Νιγρίτα. Γιά νά μή βλέπουν οί 'Ιταλοί στρατιώται τ'α πτώματα καί άπογοητεύονται όταν κάνουν επιθέσεις, μιά μέρα, σ'ίς 10,30 ή ώρα τ'ο πρωί, σ'ίς 21 τ'ο Μάρτη ζήτησανε άνακωχή γιά νά θάψουν, κατ'α τήν έκφρασή τους, τ'α πεθαμένα των. 'Ο χρόνος τ'ς άνακωχής ήτο λίγος... τ'α πτώματα όμως πολλά.

Τ'ο 'υψωμα 731 βρίσκεται πάντοτε γερά σ'α χέρια τών γενναίων 'υπερασπιστών του. Όύτε τ'α κανόνια, ούτε οί δ'λμοι, ούτε τ'α πολλά πολυβόλα καί τ'α άπειρα τουφέκια καί α' άλλεπάλληλες επιθέσεις τών 'Ιταλών κατόρθωσαν νά λυγίσουν τήν άτσάλινη θέληση καί τήν άκλόνητη πίστη τών στρατιωτών μας. Πιστεύανε ότι πολεμούσανε γιά τή λευτεριά καί ή πίστη των ήταν βαθειά ριζωμένη.

'Η διαταγή τ'ο Συνταγματ'ος ήταν ρητή. Νά κρατηθ'ι πάση θυσία τ'ο 'υψωμα 731. Καί κρατήθηκε γερά καί παλληκαρία.

Είναι τ'ο τέλος μιάς ώριαίας στάσεως. 'Απέναντι βρίσκεται τ'ο 'υψωμα 731. Δύο πρόσωπα κινούνται τ'ο ένα π'ός τ'ο άλλο. Δέν μιλάνε. Ρίχνουν πότε μιά ματιά στο ένα, στο άλλο καί πότε στο 'υψωμα 731. Προχωρούνε, άγκαλιάζονται, φιλιούνται, βουρκώνουν τ'α μάτια τους, λυγμοί ξεφεύγουν. ... Κλαίνε. ...

Λύεται ή σιωπή. «Που τ' άφίνομε αυτό;» λέγει ό ένας με μισοπινυμένη από τούς λυγμούς φωνή. «Που άφίνομε τούς λεβέντες μας; Τ'ο τόσο αίμα που χύθηκε;» «Πάψε καί μ'ην κλαίς», τ'ο λέγει ό άλλος με κλάμματα σ'α μάτια. «Τ'ο αίμα που χύθηκε, δέν χύθηκε σ'α χαμένα. 'Από τ'ο αίμα αυτό θά ξεφυτρώση τ'ο άμάραντο δενδρί τ'ς λευτεριάς. 'Από τ'ο αίμα αυτό θά ξεφυτρώση ή λευτεριά τών άδελφών μας Βορειοηπειρωτών».

Οί ψυχές εκείνων, που τώρα κείτονται εκεί θαμμένοι, θά στέκουν άγρυπνοι σκοποί καί παντοτεινοί φρουροί τ'ς λευτεριάς. ...

Σκούπισαν τ'α δάκρυα, γύρισαν, κύτταξαν γιά στερν'η φορά τ'ο 'υψωμα 731, χαιρέτησαν κι' ώρκίστηκαν στούς νεκρούς των, ότι, αν τώρα άθελ'α τους, τούς άφίνουν εκεί, έτσι πρόχαινα θαμένους, γρήγορα, μ'α πολύ γρήγορα θά γυρίσουν νά τούς χτίσουν μαρμάρινο μνημα καί νά στήσουν σ'ή κορυφή του άπάνω τήν γαλανόλευκη, γιά νά σαλεύη καί νά τούς δροσίξη μέσα στο βαθύ τους 'υπνο.

Πάτρα Μάιος 1946

Β. ΣΤΑΥΡΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ταχυμ'ης Πεζικού

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΡΟΣΚΟΠΙΣΜΟΥ

ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΟΥ Σ.Ε.Π. ΩΣ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

Μήπως πρέπει νά φύγωμε χωρίς έλπίδα πιά π'ως θά ξανανταμώσωμε καί πάλι με χαρά;

«Οχι, δέν χωριζόμαστε γιά πάντοτε, παιδιά, μά θά ξαναβλεπόμαστε, άδελφια μου, συχνά».

Με δάκρυα σ'α μάτια καί τ'α χέρια ένωμένα σ'ε προσκοπική άλυσίδα τραγουδούσαν οί πρόσκοποι τ'ο τραγούδι τ'ο άποχωρισμού σ'ήν τελευταία συγκέντρωση κάθε ομάδος, τήν ήμέρα εκείνη τ'ο Μάϊου 1939, που διαλύθηκε τ'ο Σωμα 'Ελλήνων Προσκόπων.

'Αν ό νόμος διέτασσε τήν διάλυση τ'ο Σ.Ε.Π., κανένας νόμος δέν μπόρεσε νά διαλύση τήν άφροσύνη τών προσκόπων σ'α προσκοπικά ιδανικά καί τήν φιλία καί τήν αγάπη που 'υπήρχε μεταξύ τους.

Τ'α παιδιά κάθε ομάδος διετήρησαν τήν επαφή μεταξύ τους. Οί μεγαλύτεροι πρόσκοποι μελετούσαν μαζί τ'α βιβλία τ'ο Αρχιπροσκόπου καί άλλα προσκοπικά βιβλία γιά νά έμβαθύνουν στο πνεύμα καί σ'ίς μεθόδους τ'ο προσκοπισμού καί νά «είναι έτοιμοι» τήν ήμέρα εκείνη, που δέν ήξεραν πότε θά έλθ'η, ήξεραν όμως ότι θά έλθ'η, τήν ήμέρα που θά ξαναγεννισταν τ'ο Σ.Ε.Π.

Σ'ίς 28 'Οκτωβρίου τ'ο 1940 όλοι οί πρόσκοποι έσπευσαν νά προσφέρουν τ'ς 'υπηρεσίες τους σ'ήν πατρίδα. 'Οσοι δέν είχαν στρατεύσιμη ήλικία ή δέν συμμετείχαν σ'ίς διάφορες δράσεις τ'ς Νεολαίας εργάστηκαν ίδίως σ'όν 'Ελληνικό 'Ερυθρό Σταυρό, ως τραυματιοφορείς στούς σταθμούς πρώτων βοηθειών, ως έθελοντοί που έξοπαιδεύθηκαν ειδικά σ'ίς μεταγγίσεις αίματος καί 'υπηρετήσαν σ'ήν Κορυτσά καί σ'α πιο προχωρημένα χειρουργεία τ'ο μετώπου, ως όηγοί νοσοκομειακών α'οκινήτων καί τέλος ως α'ιμοδότες. Πολλοί πάλι πρόσκοποι, 'υπηρετώντας σ'ίς ένοπλες δυνάμεις, πολέμησαν σ'α άλβανικά βουνά, σ'α όγυρά τ'ς Μακεδονίας, σ'ήν Κρήτη, σ'ίς έλληνικές θάλασσες καί σ'όν άέρα. 'Ανάμεσα σ'τούς πρόσκοπους που έπεσαν σ'ήν πρώτη α'υτή περίοδο τ'ο πολέμου είναι ό Βοηθός τ'ο Γενικού 'Εφόρου γιά τήν Θράκη Ν. 'Ορφανουδάκης, ό άρχηγός τών Προσκόπων Χασιάς Κ. Δανδολός, οί 'Υπαρχγοί Ναυπλίου Χ. Θεοδωρίδης, Τρικκ'ων Κων. 'Υφαντής, οί πρόσκοποι Καλαμπάκας Γ. Κορίτσας, 'Ιωαννίνων Γ. Παπάς καί Ν. Νούλης, Λέσβου Παν. Γιαννούλης καί άλλοι.

'Από τούς πρώτους μήνες τ'ς κατοχής κυκλοφόρησε ανάμεσα στούς παλούς πρόσκοπους, ή φήμη ότι ή 'Ελληνική Κυβέρνηση που βρισκόταν π'ότα σ'ήν Κρήτη καί μετά σ'ήν Α'γυπτ'ο είχε άνασυστήσ'ι με νόμο τ'ο Σωμα 'Ελλήνων Προσκόπων. (Μετά τήν

άπελευθέρωση μάθαμε ότι οί Πρόσκοποι τών Χανίων είχαν κάνει μιά σχετική αίτηση σ'ήν Κυβέρνηση Τσουδέρο σ'ίς 6 Μάϊου 1941).

'Αμέσως οί ομάδες ξανασηματίστησαν, οί παλ'οι πρόσκοποι ξαναμαζεύθηκαν, τ'α παλ'α λυκόπουλα έγιναν πρόσκοποι, καινούργια λυκόπουλα καί πρόσκοποι προσετέθηκαν. Βέβαια δέν μπορούσαν νά φορο'υν τήν προσκοπική στολή ούτε νά κάνουν τακτικά έκδρομές. Οί συγκεντρώσεις τ'ς περισσότερες φορές έγίνοντο κατ' έννομιες. Οί πρόσκοποι μάθαιναν τ'ς προσκοπικές γνώσεις, ώστε νά μπουρ'υν νά είναι χρήσιμοι κι' ε'φαρμοζαν τόν προσκοπικό νόμο.

Τόν τραγικό χειμ'ώνα τ'ο 1941-42, όταν χιλιάδες άνθρωποι πέθαιναν από τήν πείνα, οί ομάδες τών προσκόπων καί τ'ον όδηγαν ανάλαβαν ένα άγώνα γιά τήν διάσωση τ'ς παιδικής ήλικίας γιά τήν επιβίωση τ'ς φυλής.

Με τ'όφισμα που χορηγούσε ό 'Ελληνικός 'Ερυθρός Σταυρός, όργάνωσαν οί πρόσκοποι καί οί όηγοί συσσίτια γιά τ'α παιδιά τών δημοτικών όχολειών σ'ίς πιο φτωχές συνοικίες τ'ς 'Αθήνας. Σ'α συσσίτια αυτά δέν έδιναν μόνο φαγητό, αλλά, μέσα σ'ε μιά άτμόσφαιρα καταθλιπτική από τήν πείνα καί τήν τρομοκρατία τ'ς έχθρης κατοχής, προσπαθούσαν νά δώσουν χαρά σ'α παιδιά, με κάθε τρόπο. Στόλισαν τ'ς αίθουσες τών συσσιτίων με εικόνες με ζωηρά χρώματα, όπου ήταν ζωγραφισμένες σκηνές από τ'α πιο αγαπητά παραμύθια. 'Η χιονάτη, οί επτά άν'οι, ό κοντορεβυθούλης. Μάθαιναν σ'α παιδιά τραγούδια, έπαιζαν μαζί τους. Μάζεψαν καί τούς μοίρασαν ρουχα. 'Εφτιαξαν παιχνίδια. Τ'ον πρωτοχρονιά έκαμαν γιορτές, σ'ίς όποιες εμφανίστηκε ό άη-Βασίλης που μοίρασε τ'α δώρα σ'α παιδιά καί έγινε πανζουρλισμός.

'Εφάρμοσαν τ'ς προσκοπικές μεθόδους καί χώρισαν τ'α παιδιά τών συσσιτίων σ'ε έννομιες. Μερικοί α'λίστα πρόσκοποι καί όηγοί σχημάτιζαν άγέλες λυκοπούλων καί σμήνη πουλιών καί είχαν μεγάλη επιτυχία.

Καί γιά τήν έθνική γιορτή τ'ς 25ης Μαρτίου έγιναν γιορτές σ'α συσσίτια. 'Οποιοι παρευρέθηκαν δέν θά ξεχάσουν ποτέ τόν έθνικό παλμό καί τήν συγκίνηση που έννοιώσαν, όταν μέσα σ'α ήμιπύγεια, όγυρά καί κακοφωτισμένα δωμάτια τών συσσιτίων, έγινε έλαρσις σημαίας, ένθ' όλοι σιγοτραγουδούσαν τόν 'Εθνικό 'Υμνο. 'Ακόμη γίνονταν άπαγγελία πατριωτικών ποιημάτων ή οί πρόσκοποι έπαιζαν σιγά-σιγά σ'ίς φουαρμόνικες τ'ο «μαύρη είν' ή νύχτα σ'α βουνά» ή τραγούδια έμπνευσμένα από τ'ο άλβανικό έπος.

Με τόν ίδιο τρόπο εργάστηκαν οί πρόσκοποι καί σ'α έξωσχολικά συσσίτια τ'ο Ε.Ο.Χ.Α. γιά τ'α εργαζόμενα παιδιά. Ειδικά σ'ήν 'Αθήνα οί πρόσκο-

ποι είχαν άναλάβει πάνω από 20 κέντρα έξωσχολικών συσσιτίων κι' άπασχολούσαν επί δυό άρες κάθε μέρα με προσκοπικό τρόπο 4.900 παιδιά τών έξωσχολικών συσσιτίων.

'Από τ'ο καλοκαίρι τ'ο 1943 ό Διεθνής 'Ερυθρός Σταυρός χορηγούσε τ'α αναγκαία τρόφιμα γιά παιδικές κατασκήνώσεις. Πολλές χιλιάδες 'Ελληνόπουλα πέρασαν, κάθε χρόνο, είκοσι μέρες σ'ήν έξοχή, σ' αυτές τ'ς κατασκήνώσεις. Οί πρόσκοποι κι' οί όηγοί ήσαν από τούς όργανωτές, τούς έμψυχώτες καί τ'α στελέχη τών κατασκηνώσεων, όπου ε'φαρμοζαν τ'ς προσκοπικές μεθόδους. Χάρ'ις σ' αυτούς έγινε δυνατή ή λειτουργία κι' επιτυχία τών κατασκηνώσεων. 'Ο ένθουσιασμός ή αγάπη γιά τ'α παιδιά καί τ'ο κέφι, με τ'α όποια δούλεψαν οί πρόσκοποι εκτιμήθηκαν από τήν κοινωνία. Κ'ι όταν άργότερα οί Τράπεζες κι' άλλοι 'Οργανισμοί έκαμαν κατασκήνώσεις γιά τ'α παιδιά τών 'υπαλλήλων τους, εκάλεσαν τούς πρόσκοπους καί τούς όηγους ως στελέχη.

Μαζί με τήν έκτίμηση τ'ς κοινωνίας μεγάλωνε κι' ό αριθμός τών προσκόπων. 'Από κάθε ομάδα είχαν σχηματισθ'ι τρεις καί τέσσαρες, καί καμιά φορά καί περισσότερες, ομάδες καί άγέλες. Γιά νά μορφωθούν 'υπαρχγοί καί έννομοτάρχοι γιά τ'ς καινούργιες ομάδες έλειτο'οργησαν τρεις περίοδοι Φοιτών που τ'ς παρηκολούθησαν 100 πρόσκοποι έν όλο καί μιά περίοδος 'Αγέλης τ'ο Μόγλη με 30 πρόσκοπους. 'Επειδή δέν 'υπήρχαν προσκοπικά βιβλία, έγινε μυστικό τύπωμα τ'ο βιβλιαρίου πρόσκοπου δευτέρας τάξεως σ' ένα τυπογραφείο τ'ς Κοκκινιάς τόν Νοέμβριο 1943. 'Επίσης σ'ήν 'Αθήνα έγιναν καί 40 έν όλο συγκεντρώσεις 'Αρχηγών, με όμιλίες σ'ε διάφορα προσκοπικά θέματα γιά τήν καλύτερη κατάσταση τών αρχηγών στο έργο τους.

'Η περήφανη αντίσταση τ'ο 'Ελληνικού Λαού προκαλούσε σκληρά αντίποινα από τούς κατακτητές. 1200 χωριά καταστράφηκαν καί οί κάτοικοί τους έμειναν μέσα στο χειμ'ώνα, χωρίς στέγη, ρουχα, τρόφιμα. Πρόσκοποι καί 'Οδηγοί πήραν μέρος σ'ίς άποστολές που όργάνωσε ό Διεθνής 'Ερυθρός 'Ερυθρός Σταυρός με ρουχα, τρόφιμα καί φάρμακα γιά τ'α θύματα αυτά τών κατακτητών.

Μερικές έλληνικές πόλεις επέφεραν πολλά από άεροπορικές επιδρομές. Κ'ι έδώ οί Πρόσκοποι έβοήθησαν, όργανώσαντες συνεργεία πρώτων βοηθειών, περιθάλποντας τούς άστέγους, μοιράζοντας συσσίτια. Μάλιστα οί πρόσκοποι τών 'Αθηνών έκαμαν έρανο μεταξύ τους καί μάζεψαν τρόφιμα καί ρουχα που τ'α έστείλαν σ'τους άδελφούς τών προσκόπων τ'ς Κερκύρας, όταν ή Κερκύρα καταστράφηκε από πολεμικά γεγονότα.

Σ. Α. Α.

(Σ'το επόμενο ή συνέχεια).

ΜΙΑ ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΙΣ

Ελάβαμε το ακόλουθο γράμμα:
 Έν Βηρυτῶ τῇ 7ῇ Ἰουνίου 1646.

Φίλε Κύριε Διευθυντά,
 Εἰς τὸ φύλλον τοῦ ἐγκρίτου περιοδικοῦ σας «Ἀκρίτας» τῆς 25ης Μαρτίου ἐ. ἐ. ὑπ' ἀριθ. 2 (8), Σελὶς 30, δημοσιεύετε μικρὸν ἀφιέρωμα μετὰ φωτοτυπίας τοῦ ἡρωϊκῶς πεσόντος Ὑπολοχαγοῦ Ἀλεξάνδρου Διάκου.

Δὲν πρόκειται νὰ μεταβιβάσωμεν ἢ σφετερισθῶμεν ἡρωϊκὰς δάφνας τῶν τιμῶν παιδιῶν ποῦ ἔχασεν ἡ Πατρίς στὸν τελευταῖον δίκαιον πόλεμον, ἀρκεῖ αἱ δάφναι αὐταὶ ν' ἀνήκουσιν εἰς Ἕλληνας, ὅποιανδήποτε καὶ ἂν ἔχουσιν οὗτοι τὴν καταγωγήν.

Πρὸς χάριν ὅμως τῆς ἀληθείας, ἐν προκειμένῳ δὲ ἱστορικῆς ἀληθείας, ἐπιθυμῶ νὰ σὰς διαβεβαιώσω, Κύριε Διευθυντά, πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς ἀδικίας, ὅτι ὁ πρῶτος ἡρωϊκῶς πεσὼν Ἀξιωματικὸς κατὰ τὸν Ἀλβανικὸν πόλεμον Ὑπολοχαγὸς Ἀλέξανδρος Διάκος, δὲν κατήγετο ἐκ Ρόδου ἀλλὰ ἐκ τῆς μικρᾶς νήσου Χάλκης τῆς Δωδεκανήσου, ἥτις ἐθυσίασε διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος καὶ αὐτῆς τῆς ἰδίας οὐχὶ ὀλιγώτερα τοῦ ἐνὸς θαυμαστά τέκνα της.

Μετὰ τῆς ἐξαιρέτου ὑπολήψεώς μου,
 Δρ. Κ. ΠΕΡΙΔΗΣ

Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Συρίας καὶ Λιβάνου.

Με εὐχαρίστηση δημοσιεύουμε ἐδῶ τὸ γράμμα τοῦ Δρος Περὶδῆ ποῦ ἐπανορθώνει τὴν ἀνακρίβεια μας, καὶ ξαναδίνει ἔτσι τὴν πραγματικὴ πατρίδα τοῦ τῷ νεκρῷ παλληκάρι. Καὶ ἡ εὐχαρίστησή μας εἶναι μεγαλύτερη, γιατί διαπιστώνουμε πᾶς ὁ «Ἀκρίτας» διαβάζεται μετὰ προσοχῇ ἀπὸ τοὺς ξενητεμένους Ἕλληνες, ποῦ με τόση ἀγάπη καὶ ἐνδιαφέρον παρακολουθοῦν πάντα καὶ ἀφορᾷ τὴν Πατρίδα καὶ τὴ ζωὴ της.

ΠΟΙΟΣ ΣΚΟΙΩΣΕ; ΠΟΙΟΣ ΣΚΟΙΩΘΗΚΕ;

Λύσις τοῦ ἀστυνομικοῦ προβλήματος.

Ποὶός σκοτώσε; Ἀφοῦ ὁ Γιάννης δὲν πείθεται νὰ μιλήσῃ γιὰ τὸ ἐγκλήμα τοῦ ἀδελφοῦ του, αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὁ ἴδιος εἶναι ἀθῶος. Ἀφοῦ ὁ Γιώργος δὲν ἔχει παρὰ κατὰ τύχην τὸν πατέρα τοῦ Γιάννη, αὐτὸ σημαίνει πῶς δὲν εἶναι ἀδελφὸς τοῦ τελευταίου, καὶ ἐπομένως εἶναι ἀθῶος. Ὁ Βασίλης, ὁ οἰκοδεσπότης, ποῦ καταθέτει ἐναντίον τοῦ δολοφόνου, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἐνοχός. Ὁ ἐνοχός ἐπομένως εἶναι ὁ Νίκος.

Ποὶός σκοτώθηκε; Ὁ Νίκος, ὁ δολοφόνος, εἶναι φυσικὰ ζωντανός, ὅπως καὶ ὁ Βασίλης ποῦ καταθέτει. Ἐπομένως τὸ θῦμα εἶναι ἢ ὁ Γιώργος ἢ ὁ Γιάννης.

Ξέρουμε ὅμως ὅτι τὸ θῦμα προγευμάτισε λίγες μέρες πρὶν μὲ ἕναν ἀπὸ τοὺς δύο ἀνθρώπους μετὰ τοὺς ὁποίους βρισκόνταν σὲ διάσταση ὁ Βασίλης, δηλαδὴ τὸν Γιώργο ἢ τὸν Νίκο, καὶ ὁ Νίκος βρισκόταν στὴ φυλακὴ ὅκτὼ μέρες πρὶν ἀπ' τὸ ἐγκλήμα. Ἐπομένως τὸ θῦμα προγευμάτισε μὲ τὸν Γιώργο καὶ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι παρὰ ὁ Γιάννης.

ΑΝΕΣΙΝΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ἐκ Θεσσαλονίκης

Ἀνθ' ὧς Πεζικοῦ, ἀπόφοιτος Σχολῆς Εὐελπίδων 1940.
 Ὑπηρετῶν εἰς τὸ 43 Σύνταγμα Μεραρχίας Κρήτης, ἔπεσεν ὑπὲρ Πατρίδος εἰς τὸ ὕψωμα 1178 τὴν 14ην Φεβρουαρίου 1941.

ΛΟΥΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ἐκ Καβάλλας

Κλάσεως 1940. Ἀνήκων εἰς τὴν Πυροβολοχίαν Ἀντιαεροπορικοῦ Λιανοκλαδίου, ἐβλήθη ἐκ βλήματος καὶ ἀπεβίωσεν εἰς τὸν 2ον Στρατιωτικὸν Νοσοκομεῖον Λαμίας τὴν 18-3-1941.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟ ΜΑΣ

— Τὴν 1ην Ἰουνίου ἡ ὁμάς τοῦ Β. Ναυτικοῦ κατόπιν ἐνὸς ὥραιου καὶ θεαματικοῦ ἀγῶνος ἐνίκησε τὴν ὁμάδα τῆς Ἀεροπορίας.

— Τὴν 4ην Ἰουνίου ἡ ὁμάς τοῦ Στρατοῦ ἐνίκησε καὶ αὐτὴ τὴν Ἀεροπορίαν μὲ 1—0 προκριθεῖσα νὰ ἀντιμετωπίσῃ εἰς τὸν τελικὸν ἀγῶνα τοῦ πρωταθλήματος ἐνόπλων δυνάμεων τὴν ὁμάδα τοῦ Β. Ναυτικοῦ.

— Τὴν 19ην Ἰουνίου παρουσία χιλιάδων φιλάθλων διεξήχθη εἰς τὸ γήπεδον Παναθηναϊκοῦ ὁ τελικὸς ἀγὼν τοῦ στρατιωτικοῦ πρωταθλήματος ποδοσφαίρου ἐνόπλων δυνάμεων μεταξὺ τῶν ὁμάδων τοῦ Στρατοῦ καὶ τοῦ Β. Ναυτικοῦ.

Ἡ συμμετοχὴ εἰς τὰς ὁμάδας δι-εθνῶν καὶ ἀνεγνωρισμένης ἀξίας παικτῶν προσέδωκεν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον εἰς τὸν ἀγῶνα.

Ἡ ὁμάς τοῦ Στρατοῦ ἡ ὁποία εἶχε κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ ἀγῶνος τὴν ἐδαφικὴν ὑπεροχὴν προηγήθη εἰς τὴν

ἐπίτευξιν τέρματος, ποῦ ἐπέτυχεν ὁ Ροδόπουλος.

Εἰς τὸ δεύτερον ἡμιχρόνιον ἡ ὁμάς τοῦ Β. Ναυτικοῦ ἀπώλεσεν πέναντι κυτυπῆθεν ἀνεπιτυχῶς παρὰ τοῦ Σίμου.

Μετὰ τὸν τραυματισμὸν καὶ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ παίκτη τοῦ Β. Ναυτικοῦ Σίμου, καὶ ὕστερα ἀπὸ ἕνα ἀμφίροπον ἀγῶνα ἡ ὁμάς τοῦ Β. Ναυτικοῦ κατόρθωσε νὰ ἰσοφαρίσῃ τὸν ἀγῶνα διὰ τοῦ Γιώργου εἰς τὸ 41 λεπτόν.

— Τὴν 26ην ἐδόθη ἡ ρεβάνς τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῆς πρωταθλητρίας ὁμάδος τῶν ἐνόπλων δυνάμεων.

Κατὰ τὸν ἀγῶνα αὐτὸν νικητρία ἀνεδείχθη ἡ ὁμάς τοῦ Στρατοῦ μὲ 1—0 τοῦ τέρματος σημειωθέντος ὑπὸ τοῦ Τζανετῆ.

Κατόπιν τοῦ ἀποτελέσματος τούτου πρωταθλήτρια τῶν ἐνόπλων δυνάμεων ἀνακηρύσσεται ἡ ὁμάς τοῦ Στρατοῦ.

ΑΓΓΕΛΙΑ Ὁ κ. Λεων. Τσαλαμπαμπόνης τελῶνης, Ναυπλίου, παρακαλεῖ τὸν ὑπολοχ. Ζαχ. Κατεκάκη, συμπολεμιστὴν του στὸ ὄχυρό Νυμφαίας νὰ τοῦ γράψῃ γιὰ ν' ἀποκαταστήσῃ ἐπαφὴ μαζί του.

Δοχαγὸν Ἑμ. Χατζημιχαήλ Γ.Κ.Ε.Α. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ ἀνέκδοτα. Δημοσιεύονται. Στέλνέτέ μας τακτικά. Εἶναι ἀπὸ τὶς πιὸ πολυτίμες συνεισφορές. Τὸ κομμάτι γιὰ τὴν μάχην τοῦ Ἀλαμείν εἶχαμε—κατὰ σύμπτωσιν—περιλάβει ἤδη στὴν ὕλη, ἀναδημοσιεύοντάς το ἀπὸ τὴν «Ἐκλογὴ». Στείλτέ μας κάτι ἄλλο.

Ταγματ. Βασ. Σταυρογιαννόπουλον, 117 Τάγμα.—Τὸ τόσο ζωντανὸ ἐπείσοδι ἀπὸ τὸν ἡρωϊκὸν σας ἀγῶνα στὴν Ἀλβανία ἐλάβαμε καὶ δημοσιεύεται. Στείλτέ μας πάλι κάτι ἀνάλογο.

Δεκ. Εὐστρ. Γεωργαντίδην, 518 Τάγμα.—Ἡ ἐπιθυμία σου δημοσιεύεται στὴ στήλη «Ζητοῦν ἀλλήλους γράφει». Εὐχόμαστε νὰ βρεῖς—ὅπως τὸ ἐπιθυμεῖς—κάποιον, μὲ τὸν ὁποῖον νὰ μπορεῖς νὰ ἀνταλλάξεις τὶς σκέψεις σου.

Στρατιωτὴν Ἀπόστολον Τσιγγινίδη, Φυλάκιον 99 Δράμας. Τὸ ἀπλὸ μὰ καὶ θερμὸ γράμμα σου μᾶς συγκίνησε ἰδιαίτερα. Οἱ σκέψεις ὅλων μας ἐδῶ κάτω, καὶ ἀκόμη περισσότερο οἱ σκέψεις ἐκείνων ποῦ δουλεύουν γιὰ τὸν «ΑΚΡΙΤΑ» στρέφονται πάντα μὲ στοργὴ καὶ ἐνδιαφέρον σ' ἐσᾶς, τοὺς πραγματικοὺς Ἀκρίτες μας, ποῦ στέκετ' ἐκεῖ πάνω, ἀκοίμητοι φρουροὶ τῶν συνόρων μας, ἀχτίδα ἐλπίδας καὶ χαρὰς γιὰ τὰ σκλαβωμένα ἀδελφία μας, ποῦ σὰς θωροῦν ἀπὸ ἀπέναντι. Ἐκάναν καλὰ οἱ συνάδελφοί σου τοῦ φυλακίου ποῦ σ' ἔβαλαν νὰ στείλεις τοὺς στίχους σου. Βέβαια δὲν εἶναι περίφημοι, μὰ εἶναι γεμάτοι ἀπὸ ἑλληνικὴ ψυχὴ. Δημοσιεύουμε ἐδῶ μερικοὺς:

Μέρα καὶ νύχτα στὴ σκοπιὰ
 Ἀγρυπνοὶ ἐμεῖς φυλάμε,
 μεσα στὰ χιόνια τὰ πολλὰ
 περίπολο γυρνᾶμε.

Κανένα δὲν ἀφίνομε
 τὰ σύνορά μας νὰ διαβεῖ,
 ὅλοι ἐδῶ θὰ μένομε,
 ἂν τοῦτο μᾶς συμβεῖ.

Θέλουμε τὴν Ἑλλάδα μας,
 ἀπ' τοὺς ἐχθρούς νὰ σώσουμε,
 τὴν ὡμορφὴν Πατρίδα μας
 νὰ τήνε μεγαλώσουμε...

Διεύθυνσιν Προσκοπικῆς Ἐπιθεωρήσεως «Πάντα Ἐμπρός». Ἐνταῦθα. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλὰ σας λόγια. Παρακολουθοῦμε τὴν προσκοπικὴ κίνησιν μὲ ὅλο τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴ συμπάθεια, ποῦ τῆς ἀνήκουν. Ὁ «Ἀκρίτας», ποῦ γιὰ κύριο προορισμὸν τοῦ ἔχει τὴν ψυχαγωγίαν τοῦ στρατιώτη μας, δὲν ξεχνᾷ πῶς οἱ σημερινοὶ πρόσκοποι θὰ εἶναι οἱ αὐριανοὶ στρατιῶτες τῆς Πατρίδος. Κι' ἔτσι, ἡ ὕλη του εἶναι πάντα κατάλληλη καὶ γιὰ κείνους. Τὰ τριάντα τεύχη κατὰ μῆνα, ποῦ μᾶς ζητεῖτε, εἶναι στὴ διάθεσίν σας, προκειμένου μάλιστα νὰ ἐξυπηρετοῦν τὶς ἀκριτικές ὁμάδες.

Ναύτην λιμεν. Γ. Παντελάκη, Λιμεναρχεῖον Σούδας.—Μᾶς συγκίνησε ἰδιαίτερα τὸ γεμᾶτο ἐνθουσιασμοῦ γράμμα σου. Πραγματικὰ ἡ Πατρίδα μας ἀντιπαλεῖ σκληρὰ, αἰῶνες τώρα, γιὰ νὰ μπορέσῃ ν' ἀκολουθήσῃ τὸ δρόμο τῶν πεπρωμένων της. Κι' ἂν πάντα στάθηκε ψηλά, αὐτὸ τὸ χρωστᾷ στὸ αἷμα καὶ στὸν ἰδρώτα τῶν παιδιῶν της, ποῦ ἀκούραστα τὴν ὑπηρετοῦν.

Στρατ. Ν. Νταρεῖν, 555 Τάγμα Πεζ., Σ.Τ.Γ. 915.—Ἀπὸ πραγματικὰ ἀσυγχώρητο τυπογραφικὸ λάθος ὁ ἀριθμὸς τοῦ μηνὸς ἀπὸ ΧΙ (Νοέμβριος) ἔγινε VI (Ἰούνιος). Φυσικὰ τὸ λάθος φαίνεται ἀμέσως, γιατί τὸν Ἰούνιο ὁ ὑπέροχος ἀγῶνας μας δὲν εἶχε ἀκόμη ἀρχίσει. Πάντως εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν διόρθωσιν.

Τὰ ἐξώφυλλα καὶ τὰ σκέτσα τοῦ τεύχους ἔγιναν ἀπὸ τὸν καλλιτέχνη-στρατιώτη Ἄγγελον Ψάλη.

Οἱ φωτογραφίες τῶν μεσαίων σελίδων εἶναι τοῦ φωτογράφου κ. Α. Βερδέρη.

Τὰ δικά μας

Δῖα Γεωργίαν Μυτιληναίου, Ἅγιος Ἰωάννην Σπάρτης.—Δὲ συμφωνοῦμε καθόλου μὲ τὴν ἀποψη πῶς «...στὶς στήλές σας τὸ ποιηματάκι μου δὲ θάναί παρὰ σὰν ἕνα φτωχὸ ἀγριο-λουλοῦδο ἀνάμεσα σ' ἕνα ἀνθὸ

σπαρτο καλλιεργημένο περιβόλι...». Κυττάζτε στὴ σελίδα «Συνεργασίες» καὶ θὰ πεισθῇτε πῶς πολλὰς φορὲς τ' ἀγριολουλοῦδα εἶναι ἐξ ἴσου ὡμορφα—ἂν ὄχι καὶ περισσότερο—μὲ τὰ εὐγενικὰ λουλούδια τοῦ κήπου. Κάνετε λοιπὸν καλὰ ποῦ ἀποφασίσατε νὰ μᾶς στείλετε τὸ ποιηματάκι σας. Χρειάζεται βέβαια νὰ διαβάσετε καὶ νὰ δουλέψετε πολὺ ἀκόμα. Μὰ οἱ ἀρχές σας εἶναι πολὺ καλές καὶ «τὰ φτερά σας γρήγορα θὰ δυναμώσουν». Ξαναγράψτε μας.

Αἶλαν Καρακάλου-Καρανικόλα, Ἐνταῦθα.—Ἐλάβαμε καὶ τὰ δύο. Εὐχαριστοῦμε. Δημοσιεύεται τὸ Sic transit. Τὸ «Ἐφτασε ἡ ὥρα» λίγο μεγάλο γιὰ τὸ χῶρό μας. Ἄν θέλετε στείλτέ μας τακτικά, ἀλλὰ μικρότερα.

Σπύρον Δάγλαν, Ἐνταῦθα.—Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλὰ λόγια. Ὁ «Ἀκρίτας», παρὰ τὶς δυσκολίες ποῦ ἀντιμετωπίζει, δὲν σκέφθηκε ποτέ νὰ διακόψῃ τὴν ἐκδόσιν του, γιατί πιστεύει πῶς ὑπηρετεῖ μιαν ἰδέαν καὶ ἐκτελεῖ ἕναν προορισμὸ. Οἱ προσπάθειές σας, καθὼς καὶ τῶν ἄλλων φίλων του, μᾶς τονώνουν στὸ δρόμο μας. Τὸ διηγηματάκι δημοσιεύεται. Τὸ ποίημα κρατοῦμε γιὰ τὸ ἐπόμενο τεύχος. Στείλτέ μας πάντως καὶ κάτι ἄλλο.

Ἐφ. Δοχίαν πεζ. Π. Ζαφειρόπουλον, VIII Μεραρχίαν.—Τὸ «Γράμμα ἀπὸ τὰ σύνορα» δημοσιεύεται σὲ ἄλλη σελίδα. Ξαναγράψτε μας.

Θεοχάρην Σπυροπούλου.—Ἀπὸ τὸ πρῶτό σας ποιηματάκι, δημοσιεύουμε ἐδῶ τὴν πρώτην στrophήν, ποῦ εἶναι σχετικῶς καλύτερη:

ΧΑΙΡΕ, ὦ ΧΑΙΡΕ!

Ἀνέτειλε καὶ πάλι
 ἡ μέρα ἡ μεγάλη,
 κι' εἰν' ὅλα τὰ παιδιὰ μας στὴν ἀράδα,
 πολέμησαν μ' ἀνδρεία,
 καὶ τὴν Ἐλευθερίαν
 μᾶς ἔφεραν τὰ νειάτα στὴν Ἑλλάδα.

Νὰ καὶ ἀπὸ τὸ δεύτερό σας, ἄλλο ἕνα τετράστιχο:

Νὰ σὲ σκλαβώσουν θέλησαν, Ἑλλάδα ξακουστή,
 ἐκείνοι ποῦ δὲν διάβασαν ποτέ τους ἱστορίαν,
 ἐκείνοι ποῦ σὲ βλέπουνε μικρὴ καὶ ζηλευτὴ
 καὶ δὲν ὑπολογίζανε τὴν ἰδικὴν σου ἀνδρεία.

ΖΗΤΟΥΝ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΝ

Ὁ δεκανεὺς Εὐστράτιος Γεωργαντίδης τοῦ 2ου Λόχου τοῦ 518ου Ταγματὸς Πεζικοῦ (Σ.Τ.Γ. 914) ζητεῖ ἀλληλογραφίαν μὲ οἰονδήποτε.

—Ἡ ἀξία ἐνὸς αἰσθήματος ἐκτιμᾶται μὲ τὸ ποσὸν τῆς θυσίας ποῦ εἶναι κανεὶς διατεθειμένος νὰ κάνει γι' αὐτό.

Τζῶν Γκάλζγουερδου

—Πρὶν νὰ παντρευτῶ εἶχα ἕξη θεωρίες γιὰ τὴν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν. Τώρα ἔχω ἕξη παιδιὰ καὶ... καμμιὰ θεωρία!

Λόρδος Ρότσεστερ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
 ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
 Ε. ΜΑΥΡΑΚΗΣ

ΤΟ ΔΙΑΒΑΣΕΣ;
 ΔΩΣ' ΤΟ Σ' ΕΝΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ

ΑΚΡΙΤΣΗ

... «Αγωνίσθηκα για την 'Ελλάδα».
Στέλιος Κυριακίδης

